

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Migrace a kriminalita v České republice
Anežka Hájková

Bakalářská práce
2020

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anežka Hájková**
Osobní číslo: **E17015**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a celníky**
Téma práce: **Migrace a kriminalita v České republice**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem bakalářské práce je popsat problematiku kriminality migrantů na území České republiky. Dále se bude práce věnovat vlivu kriminality cizinců v České republice, včetně vymezení příčin a dopadů v oblasti sociální i ekonomické.

Osnova:

- Migrace a její příčiny.
- Druhy migrace.
- Vývoj migrační politiky v ČR.
- Kriminalita cizinců v ČR.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

CEJP, M., DIBLÍKOVÁ, S., HULMÁKOVÁ, J., PEŠKOVÁ, M., SCHEINOST, M., VEČERKA, K. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2017. Praha: Ediční řada Studie, 2018. ISBN 978-80-7338-172-1.
CEJP, M., DIVIÁK, T., POJMAN, P., SCHEINOST, M. Trendy vývoje organizovaného zločinu a jeho vybraných forem. Praha: Ediční řada Studie, 2018. ISBN 978-80-7338-171-4.
DRBOHLAV, D. a kol. Migrace a (i)migrace v Česku: Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. ISBN 978-80-7419-039-1.
MOULISOVÁ, M. Kriminalita etnických menšin a cizinců. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-335-2.
RÁKOCZYOVÁ, M. – TRBOLA, R. Vybrané aspekty života cizinců v České republice. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2010. ISBN 978-80-7416-067-7.

internetové stránky Českého statistického úřadu

internetové stránky Ministerstva vnitra

internetové stránky Policie ČR

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Liběna Černožorská, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnici Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.6.2020

Anežka Hájková

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí práce doc. Ing. Liběně Černožské, Ph. D., za odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále mé poděkování patří mé rodině za podporu během celého bakalářského studia.

ANOTACE

Záměrem bakalářské práce je popsat problematiku migrace a kriminality cizinců na území České republiky. Nejprve je práce zaměřena obecně na migraci a vymezení příčin a dopadů ze sociálního a ekonomického hlediska. Poté jsou v práci definovány druhy kriminality a typy preventivního opatření. V závěru práce je provedena analýza vývoje migrační politiky a určení sociálních a ekonomických příčin a dopadů cizinců v České republice. Práce je uzavřena rozborem páchané kriminality cizinců podle jednotlivých druhů.

KLÍČOVÁ SLOVA

migrace, kriminalita, cizinci, Česká republika, vývoj migrační politiky

TITLE

Migration and crime in the Czech Republic

ANNOTATION

The aim of the bachelor thesis is to describe the issue of migration and crime of foreigners in the Czech Republic. First, the work focuses on migration in general and the definition of the causes and impacts from social and economic point of view. After that the types of crime and preventive measures are defined in the work. At the end of the thesis an analysis of the development of migration policy and determination of social and economic causes and impacts of foreigners in the Czech Republic is performed. The work is concluded with an analysis of the criminality of foreigners according to individual types.

KEYWORDS

migration, crime, foreigners, the Czech Republic, development of migration policy

OBSAH

Seznam ilustrací	8
Seznam tabulek	9
Seznam zkratk a značek	10
Úvod	11
1 Migrace a její příčiny	12
1.1 Druhy migrace	15
1.2 Příčiny migrace	16
1.3 Dopady migrace	18
2 Kriminalita cizinců a její prevence	20
2.1 Dělení a druhy kriminality	20
2.2 Vymezení vztahu mezi majoritní a minoritní populací České republiky	22
2.3 Kriminalita etnických menšin	23
2.4 Kriminalita cizinců v České republice	24
2.5 Kontrola a prevence kriminality menšin a cizinců	25
3 Vývoj migrační politiky v České republice.....	29
3.1 Zásady, cíle a nástroje migrační politiky stanovené vládou ČR a EU.....	33
3.2 Sociální a ekonomické příčiny a dopady cizinců na Českou republiku	39
4 Analýza kriminality cizinců na území České republiky.....	41
4.1 Vývoj trestných činů cizinců	41
4.2 Stíhání, obvinění a odsouzení cizinci	43
4.3 Trestné činy cizinců na obecné kriminalitě	47
4.4 Trestné činy cizinců na ostatní kriminalitě	53
Závěr	59
Použitá literatura	61

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 - Vývoj mezinárodní migrace v letech 1989-2018.....	32
Obrázek 2 - Vývoj nelegální migrace v ČR v letech 2008-2018.....	34
Obrázek 3 - Vývoj počtu žádostí a udělených azylů v letech 2008-2018.....	36
Obrázek 4 - Vývoj legální migrace cizinců v ČR podle typu pobytu v letech 2008-2018.....	38
Obrázek 5 - Kriminalita cizinců v letech 2008-2018.....	42
Obrázek 6 - Trestné činy cizinců v letech 2008-2018	43
Obrázek 7 - Počet stíhaných a vyšetřovaných osob v letech 2008-2018.....	44
Obrázek 8 - Počet obviněných a odsouzených osob v letech 2008-2018.....	45
Obrázek 9 - Nejčastější občanství obviněných a odsouzených cizinců v letech 2008-2018	47
Obrázek 10 - Majetková kriminalita cizinců v letech 2008-2018	48
Obrázek 11 - Násilná kriminalita cizinců v letech 2008-2018	50
Obrázek 12 - Mravnostní kriminalita cizinců v letech 2008-2018	52
Obrázek 13 - Hospodářská kriminalita cizinců v letech 2008-2018.....	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Migrace v Českých zemích v letech 1920-1939	30
Tabulka 2 - Migrace v Českých zemích v letech 1945-1947	30
Tabulka 3 - Legální a nelegální migrace v Českých zemích v letech 1948-1990	31
Tabulka 4 - Vývoj obviněných a odsouzených osob ve vězení v letech 2008-2018	46
Tabulka 5 - Nejčastější majetková kriminalita cizinců v roce 2018.....	49
Tabulka 6 - Nejčastější násilná kriminalita cizinců v roce 2018	51
Tabulka 7 - Nejčastější mravnostní kriminalita cizinců v roce 2018	53
Tabulka 8 - Nejčastější hospodářská kriminalita cizinců v roce 2018	55
Tabulka 9 - Nejčastější ostatní kriminalita cizinců v roce 2018.....	56
Tabulka 10 - Nejčastější zbývající kriminalita v roce 2018	57

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

§	paragraf
Sb.	Sbírka zákonů
atd.	a tak dále
apod.	a podobně
např.	například
tzn.	to znamená
ČSÚ	Český statistický úřad
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
PČR	Policie České republiky
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
OECD	Organizace pro hospodářský rozvoj a spolupráci v Evropě
OSN	Organizace spojených národů
CIS	Celní informační systém
UBY	Ubytování (informační systém)
EHP	Evropský hospodářský prostor
EUROPOL	Evropský policejní úřad
CVVM	Centrum pro výzkum veřejného mínění
SKVP	Služba kriminální policie a vyšetřování
USA	Spojené státy americké

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je migrace a kriminalita cizinců na území České republiky. Migrace je velmi aktuální a stále častější jev, který je nutno regulovat. Protože právě s tímto fenoménem přichází i kriminalita. Práce z počátku pojednává o již zmíněné migraci neboli pohybu lidí z jednoho místa na druhé. Migraci lze členit na několik druhů. Zejména se migrace rozlišuje na imigraci, emigraci a reemigraci. V práci se řeší především imigrace a emigrace. Aby bylo později v práci možné určit příčiny migrace na Českou republiku, je důležité si je nejdříve vymezením z obecného aspektu. Lidé se stěhují zejména z ekonomického hlediska, např. za lepším zaměstnáním. Další příčinou odchodu ze své rodné země je sociální aspekt, např. v důsledku lepších životních podmínek. S příčinami však přicházejí důsledky migrace, které se projeví, jak v místě odkud migrant přichází, tak i v místě, do kterého imigroval. I u dopadů platí prvně vymezení z obecného hlediska, na kterém budou dále v práci ukázány příklady v České republice. Po vymezení pojmu migrace a s ním spojených souvislostí se práce následovně zabývá kriminalitou, jejími druhy a preventivním opatřením.

Dále práce sleduje vývoj migrační politiky od roku 1920 do roku 2018. Vývoj je pozorován z hlediska mobility. Zpracovaným údajem je, kolik lidí imigrovalo do současné České republiky a kolik osob naopak emigrovalo do jiné země. Následuje vymezení nástrojů k dosažení cílů, které si určila vláda České republiky a Evropská unie. Stanovené cíle jsou v práci aplikovány na sedm zásad migrační politiky. Nejdůležitějším cílem je integrace cizinců. Poslední část práce je podrobně věnována kriminalitě cizinců. Kromě vymezení vývoje počtu trestných činů cizinců, jsou v práci znázorněny nejčastější občanství, které kriminální činnost páchají. Dále je vyhodnocena problematika kriminality cizinců na jednotlivých druzích kriminality. Ke každému druhu jsou vybrány nejpáchanější skutky, kterých se cizinci dopouští.

Cílem práce je provést vývoj migrační politiky s určením dopadů imigrace cizinců na Českou republiku. Dále práce vyhodnotí problematiku kriminality páchanou cizinci. Poněvadž cizinci, kteří přijeli do České republiky hledat pomoc či za vidinou nového zaměstnání, nemusejí vždy získat očekávanou podporu. V důsledku neobdržení subvence mohou cizinci začít páchat kriminalitu.

1 MIGRACE A JEJÍ PŘÍČINY

Migrace tu byla, je a bude a nelze ji nijak zabránit. Migraci se věnuje mnoho autorů a každý ji vymezuje rozdílně. Uherek (2016, s. 7) popisuje migraci nejenom z hlediska pohybu lidí, ale i věcí. Migrace znamená stěhování. Je to takový pohyb, kde člověk opouští jednu zemi a stěhuje se do jiné. Změna pobytu může být jak dočasné stěhování, tak trvalé. Například o pracovní migraci se může hovořit z hlediska času jako o dočasné migraci. Jedná se o osoby, jež opustily svou mateřskou zemi za vidinou získání finančních prostředků a následném vrácení se do své země. Předchozí příklad byl předveden jako dobrovolné přesídlení. Migrace nemusí být ale vždy dobrovolná. Někdy je jedinec vystěhován ze svého domova proti vlastní vůli, to znamená přesun jeho těla bez jeho souhlasu na jiné místo. Migrace osob má za dopad spoustu následků, jak v místě, ze kterého byl jednotlivec nucen odejít, či odešel dobrovolně, tak v místě, ve kterém se právě nachází. Tyto následky budou podrobněji popsány v kapitole 2 Příčiny a dopady migrace. Uherek (2016, s. 8) dále uvádí, že migrací nejsou krátkodobé návštěvy přátel nebo příbuzných, ale ani každodenní dojíždění přes hranice do zaměstnání či za studiem. Vědci se často dohadují, zdali by měli do definice migrace také zahrnout nomády, takzvané kočovníky. To jsou takové skupiny lidí, které neustále cestují z jednoho místa na druhé v důsledku svého povolání. Brouček (2012, s. 10) pohlíží na migraci neutrálně. Podle něj je migrace zkrátka přirozený proces lidstva. Migranty dělí na dva typy. Prvním typem jsou migranti, kteří svou existencí přispívají původní společnosti vytvářet. Druhým typem jsou kriminální migranti. Tedy ti, co přišli do jiného státu páchat kriminální činnost. Tato kriminální činnost bude blíže rozvedena v kapitole 4 Analýza kriminality cizinců v České republice.

Paul Collier ve své knize Exodus (2017, s. 12) popisuje migraci jako sociální fenomén, nikoliv ekonomický. Mladí lidé mají často vidinu budoucnosti v bohaté zemi. A proto se snaží nespočet emigrantů dostat do jiného státu legálně i nelegálně. V momentě, kdy se migranti přistěhují do cílové země, mohou jim nastat problémy. Tyto problémy řeší některé vlády v původních zemích, které podporují své diaspory¹ pomocí různých programů. Kázecký (2012, s. 33) doplňuje předešlého autora následovně. Česká republika má v zájmu udržovat kontakty s českou komunitou, která žije v zahraničí. Záměr je získání možnosti podpory, jestliže nastane politická krize. Bohužel, spousta zemí považuje své emigranty za odpůrce a veškeré styky s nimi ukončuje. Na druhé straně jsou hostitelské země, které se v přijímání imigrantů značně liší. Napří-

¹ diaspora – lidé, kteří žijí v zahraničí, ale udržují si kontakt se svou původní zemí

klad Austrálie a Kanada požaduje velmi náročný proces týkající se požadovaného stupně vzdělání nežli Amerika. Naopak samotná Amerika je v tomto ohledu striktnější než Evropa. Státy Evropské unie uznávají vysokoškolské diplomy např. ve zdravotnictví. Podmínkou je, že musí být osoba občanem EU. Žadatel o dané povolání musí splnit jazykovou zkoušku, té země, ve které chce vykonávat pracovní činnost. Pokud by americký občan chtěl pracovat např. v Německu, neměl by uznáný vysokoškolský titul. Jeho cesta by byla mnohem obtížnější než pro občana Evropské unie. Nejenom, že by musel splnit jazykovou zkoušku, ale také zkoušku např. z anatomie lidského těla, jestliže by se jednalo o profesi ve zdravotnictví.

S migrací velmi úzce souvisí cizinec, jelikož je to ta osoba, která migruje. Podle zákona č. 326/1999 Sb. se jedná o fyzickou osobu, která nemá státní občanství České republiky, včetně občana Evropské unie. „*Jinak řečeno za cizince jsou v České republice považovány osoby s jiným než českým státním občanstvím, osoby bez státního občanství a rovněž osoby s více občanstvími, z nichž žádné není státním občanstvím ČR*“ (ČSÚ, 2014). Cizince lze rozdělit podle jeho:

- práv,
- občanství a
- délky pobytu.

Cizinci mají rozdílná **práva** nežli státní občané České republiky. Do takových práv patří například zamítnutí volebního práva s výjimkou voleb do Evropského parlamentu podle § 5 odst. 1 zákona č. 62/2003 Sb.², a do zastupitelstev obcí dle § 4 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb.³ Do Evropského parlamentu mohou být cizinci i zvoleni.

Český statistický úřad (2014) rozděluje cizince do následujících kategorií. První z kategorií jsou **občané z evropských zemí a dalších států**⁴ a jejich rodinní příslušníci. Rodinnými příslušníky se má na mysli např. registrovaný partner či rodič nebo zdali je občanu EU méně jak 21 let. Tato kategorie má (podle zákona 326/1999 Sb.) zvláštní režim pobytu. Nemusejí mít povolení

² § 5 odst. 1 zákona č. 62/2003 Sb. - Právo volit na území České republiky do Evropského parlamentu má také občan jiného členského státu, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku 18 let a je po dobu nejméně 45 dnů přihlášen k trvalému pobytu nebo k přechodnému pobytu na území České republiky.

³ 4 § odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb. – Právo volit do zastupitelstva obce, města nebo hlavního města Prahy má také občan jiného státu, který v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, je držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu a je přihlášen k pobytu v této obci, městě nebo hlavním městě Praze atd.

⁴ Norsko, Švýcarsko, Island, Lichtenštejnsko

k přechodnému nebo trvalému pobytu. Avšak občané EU si o přechodný i trvalý pobyt zažádat mohou. Jestliže si občan EU či rodinný příslušník občana EU zažádá o trvalý pobyt, bude mu vystaven platný průkaz na 10 let. Do druhé skupiny spadají **občané zemí mimo EU** neboli občané třetích zemí. Tito občané mohou vycestovat bez víz na základě krátkodobého pobytu. Do této skupiny náleží část populace zemí, se kterými Česká republika uzavřela smlouvu o bezvízovém pobytu. Naopak příslušníci žijící mimo EU v zemích, se kterými Česká republika neuzavřela smlouvu, si musejí o vízum zažádat. Do druhé kategorie spadají současně i cizinci, kteří požádali o azyl a ten jim byl udělen. Takový azyl má stejná práva jako trvalý pobyt. Poslední skupinou jsou cizinci, u kterých nemá význam, zdali jsou občané EU či nikoli. V této třídě se nacházejí ti cizinci, kteří žádají o azyl. Taktéž cizinci, kteří pobývají na území České republiky nelegálně. Z důvodu neprodloužení si víza či povolení k pobytu nebo nemající žádné vízum či povolení k pobývání.

Posledním členěním cizince je na základě **délky jeho pobytu**. Délka migrace se definuje obtížně, neboť se autoři ve vymezení některých typů rozporují. Podle Ministerstva vnitra ČR (2020), krátkodobý pobyt cizince představuje pobyt v maximální délce 3 měsíců v jakémkoliv 180denním období. V tomto tvrzení se autoři Uherek (2016, s. 80) a Palát (2014, s. 8) odlišují. Tvrdí, že krátkodobý pobyt značí časové rozmezí do 1 roku. Palát (2014, s. 10) také poukazuje na odlišení pojmu „migrant“ a „turista“. K vymezení těchto dvou pojmů uplatňuje definici OSN. Ta říká, že se migranti stávají takovými osobami, které přetrvávají v cílové zemi více jak jeden rok a zároveň se musí jednat o vnější migraci. Do té doby jsou cizinci nazýváni turisty. Jestliže tedy osoba pobývá na krátkodobém pobytu, nelze o ní hovořit jako o migrantovi. Dále se rozlišuje migrace přechodná, u níž je doba trvání omezená a cizinec se v zemi dlouho nezdrží. Po určité době odchází do jiného státu. O přechodný pobyt si však může zažádat pouze občan EU a to tehdy, pokud se chce zdržovat na českém území v délce větší jak 90 dnů. Dlouhodobý pobyt si už vyžaduje povolení. Ministerstvo vnitra (2020) vyžaduje po cizinci následující: *„Cizinec je oprávněn podat povolení k dlouhodobému pobytu jestliže: na území pobývá na vízum nad 90 dnů a hodlá na území pobývat po delší dobu než 1 rok a trvá-li zároveň stejný účel pobytu“*. Poslední typ migrace je o něco složitější a žádá si velkou pozornost. Ministerstvo vnitra (2020) vymezuje trvalý pobyt následovně. Pokud je cizinec občanem Evropské unie, může o povolení k trvalému pobytu požádat po 5 letech nepřetržitého pobytu na území ČR nebo po 2 letech nepřetržitého přechodného pobytu v ČR, pokud je cizinec alespoň 1 rok příslušníkem občana EU.

1.1 Druhy migrace

Migrace byla vymezena v přechozí kapitole. Jedná se tedy o nějaký přesun jedné či více osob. V této podkapitole bude migrace rozdělena do následujících čtyř kategorií. Migraci lze rozlišit dle:

- hlediska prostoru,
- aspektu mobility,
- příčiny a
- legality.

Hledisko prostoru vymezuje Štica (2014, s. 11) na migraci vnitřní a mezinárodní. Vnitřní migrace znamená pohyb osob v jednom státu. Například stěhování se z venkova do měst. Naopak mezinárodní migrace představuje pohyb osob mezi státy. Zásadními znaky pak jsou, zdali osoba nebo skupina lidí překročila státní hranice na krátkou vzdálenost tzn. mezi sousedními zeměmi, delší vzdálenost tzn. uvnitř jednoho kontinentu, anebo překročení státních hranic mezi kontinenty.

Dále se migrace odlišuje z aspektu **mobility**. Migrace se dělí na emigraci, imigraci a reemigraci. Pojem emigrace je používáno ve smyslu odchodu cizince z daného státu do jiného. Osoba, jež se nazývá emigrant může vycestovat z několika důvodů. Tyto důvody budou charakterizovány v podkapitole 2.1 Příčiny migrace. Imigrace je pravým opakem. Imigrací je myšlen příchod cizince z jedné země do druhé. Osoba, jež imigruje se označuje imigrant. Podle (Šticy, 2014, s. 12) může být imigrantem buď uprchlík nebo ekonomický imigrant. Uprchlíkem je osoba, která není občanem České republiky. Pozice uprchlíka je často silnější nežli pozice cizince. Například uprchlíci mají výhodu oproti cizincům v tom, že nemohou být vykázáni ze země, a dokonce mohou snadněji získat práci. Dále se uprchlík dělí na válečného a politického uprchlíka. Válečný uprchlík utíká před válkou, která se odehrává v jeho zemi. Na druhou stranu politickým uprchlíkem se myslí, podle Ženevské konvence z roku 1951 (Úmluva o právním postavení uprchlíků), osoba, která je pronásledována z důvodů ohledně její rasy, náboženství nebo politickým neshodám. Ekonomickým imigrantem je pak osoba, která přišla do daného státu vykonávat pracovní činnost. Palát (2014, s. 10) doplňuje vymezení pojmu „uprchlík“. Potvrzený uprchlík se nazývá azylant. To znamená, že musí splňovat určitá kritéria, která jsou sepsána v Ženevské smlouvě. Těmito znaky je pak pronásledování, rozdílné politické názory či válka. Osoba, která pobývá na území České republiky nelegálně se rovněž nazývá imigrant.

Tato problematika je blíže popsána níže v textu. Poslední kritérium, dle něhož lze hovořit o imigrantovi, jsou reemigranti. Jde o návrat emigrantů zpět do své země.

Dalším typem migrace je hledisko **příčiny**. Štica (2014, s. 12) rozlišuje migraci na nedobrovolnou (negativní) a dobrovolnou (pozitivní) migraci. Nedobrovolná neboli vynucená migrace znamená uprchlictví nebo vykázní ze země. Jedná se o osoby, které byly nuceny opustit svou zemi nedobrovolně, jak už bylo řečeno výše v práci, z politických, náboženských či jiných pravomocných důvodů. Dobrovolnou migraci lze vystihnout jako migraci jednotlivců nebo skupin obyvatelstva na základě vlastního rozhodnutí. Obvykle se migranti dobrovolně stěhují za účelem práce či studia. Podrobněji bude hledisko příčiny vysvětleno v nadcházející podkapitole.

Posledním kritériem je dělení na neregulérní a regulérní migraci. Neboli lépe na nelegální a legální migraci. Ministerstvo vnitra (2020) definuje **nelegální migraci** nejen jako neoprávněný přístup na území České republiky či opuštění státu, ale také neoprávněný pobyt ve státě. Nelegální migrace se dopouštějí takoví migranti, kteří přesáhli v České republice povolenou délku pobytu. Po uplynutí této doby si žadatelé musí zažádat o prodloužení svého pobytu, aby se nestali „ilegálními migranty“. Může se i stát, že migrant, který pracuje v České republice si vyjel na výlet a překročil sousední stát, ve kterém už nemá vízum. Tudíž se stává nelegálním imigrantem a čeká ho trest za porušení pravidel. Z nelegálních imigrantů se můžou stát zločinci, kteří samozřejmě nechtějí být v České republice legálně. Proto je důležité nelegální migraci odhalovat. **Legální migrace** znamená splnění veškerých požadavků, které daná země požaduje. Legálních imigrantů rok od roku přibývá viz. Obrázek č. 4.

1.2 Příčiny migrace

Migranta přitahují do cílové země pozitivní nebo negativní faktory. S negativním faktorem se pojí síla „push“ a s pozitivním síla „pull“. Neboli jak jich nazývá Uherek (2016, s. 33) síly tlaku a tahu. S těmito silami je nejčastěji spojován Douglas J. Bogue. Bogue věřil, že odpudivé (push) a přitažlivé (pull) síly nemusí být vždy souměrné. To znamená, že převládat může jak odpudivá síla (válka) tak přitažlivá síla (vzdělání v zahraničí). Na teorii push a pull navázal Everett S. Lee a Clifford Jansen v 60. letech 20. století. Uherek (2016, s. 33) zmiňuje, jak řeší Lee (1996) tyto síly konkrétně na následujících faktorech:

- 1) faktory spojené s místem původu,
- 2) faktory spojené s místem určení,

3) překážky a

4) osobní faktory.

Faktory spojené s místem původu a kam jedinec směřuje mohou mít, jak už bylo výše řečeno, pozitivní (nové zaměstnání) i negativní (pronásledování) dopady. Jestliže v počátku dominují negativní faktory a v cílové destinaci pozitivní, může se jednat o migraci. V případě, že se jedná pouze o negativní faktory, hovoří se o uprchlictví. Velmi důležité v průběhu migrace jsou překážky. Pokud osoba, potažmo osoby značně touží po úspěšném dovršení jejich cílové destinace, jsou ochotni podstoupit náročnou cestu a překonat překážky, které jejich cestu ztěžují. Jako překážku si lze představit nedostatek financí, které migrant potřebuje na cestu za svým novým životem. Další překážkou může být vyřizování dokladů, které cizinci potřebují ve vybraném cílovém státě. Osobní faktory určeny nejsou, ale značí pro některé osoby výraznější podnět k migraci než pro jiné. (Honusková a kol., 2016, s. 33-34)

Palát (2014, s. 17) rozděluje faktory tlaku a tahu do tří hlavních skupin:

- ekonomické příčiny,
- sociální příčiny a
- environmentální příčiny.

Nejprve budou vysvětleny faktory tlaku, tedy **negativní** (vynucené) příčiny migrace. Dříve, zejména ve 20. století dosahoval velkého rozměru i politický faktor, zejména v kontextu s pronásledováním uprchlíků z první a druhé světové války. Osoby opouštěli svou zemi i kvůli neshodě s politickým systémem. Postupem času politický faktor však téměř vymizel a nahradily ho **ekonomické** důvody migranta. Ekonomické důvody odchodu migranta z místa původu jsou zejména z nedostatku pracovních míst nebo ztráty zaměstnání. Nedostatek pracovních míst se může projevit velkým nárůstem populace. Mimo ekonomických a politických příčin, existují také **sociální** důvody, které donutí migranta opustit svou vlast. Do těchto příčin lze zahrnout náboženskou, etnickou a sexuální diskriminaci. Velkou negativní sociální příčinou je válka, která migranta donutí změnit prostředí. Osoba, která utíká ze své vlasti se stává uprchlíkem. Na základě opuštění své země hledá uprchlík pomoc v jiné zemi. Poslední skupinou jsou **environmentální** příčiny. Důvodem, proč cizinec opouští svou vlast jsou špatné životní podmínky a zdravotní péče nebo přírodní katastrofy. Přírodní katastrofy se mohou projevit suchem, povodněmi, znečištěním, zemětřesením apod.

Nyní se kapitola zaměří na vymezení **pozitivních** (dobrovolných) faktorů migrace. Jak už bylo výše zmíněno, pouhými faktory tlaku („push faktory“) migrace nevznikne. Aby mohla být migrace uskutečněna, musejí jedince některé faktory do cílové destinace přitahovat (faktory tahu, „pull faktory“). Pozitivním **politickým** faktorem je zejména politická svoboda, za kterou se imigranti stěhují. Nejčastějším **ekonomickým** faktorem jsou pracovní příležitosti, které migranta přitahují do cílové země. Tento faktor se často nazývá pracovní migrací. Dalším faktorem může být přesun osoby za záměrem vzdělání. Do **sociálních** příčin spadají lepší životní podmínky nebo kvalitnější zdravotní péče, kterou migrant ve své zemi postrádá. Velmi značným přírůstkem osob hned za příchodem z důvodu zaměstnání je sloučení rodin. Osoby také často imigrují kvůli atraktivnímu podnebí. Specifickou příčinou příchodu cizinců do České republiky je páchání kriminality. Tímto hlediskem se bude podrobněji zabývat kapitola 4 Analýza kriminality cizinců.

1.3 Dopady migrace

Dopady migrace se projevují jak v původní zemi migranta, tak v destinaci, kterou si zvolil za cílovou. Dopady lze nalézt z ekonomického i sociálního hlediska. Nejprve se bude kapitola zabývat ekonomickými dopady v místě původu a poté v cílové destinaci migranta.

Jestliže se osoba odstěhuje ze svého rodného státu z jakýchkoliv důvodů, přicházejí na řadu ekonomické dopady, které se projeví ve vlasti emigranta. Jedním z nejdůležitějších faktorů jsou dle Trboly s Rákoczyovou (2010, s. 43) zasílané remitence⁵ neboli finanční prostředky od emigrantů do země původu. Remitence začaly být aktuální od 70. let 20. stol. Velkým nedostatkem dle Šticy (2014, s. 32) je nevědomost hodnoty, kterou tvoří finanční prostředky dodané do původního státu. Neboť ve většině zemí se uvaluje vysoký poplatek z převodu peněz z jednoho státu do druhého. Emigrantům tak nic jiného nezbyvá než posílat finanční pomoc skrze své přátele, anebo vlastním doručením při možné návštěvě. Je tedy důležité myslet na to, že data, která jsou o remitencích přístupná jsou pouze orientační. Realita remitencí je několikanásobně vyšší. To má za dopad, nejen přilepšení rodin, do kterých jsou finanční prostředky zasílány, nýbrž prosperují i samostatné státy. Následující příklad udává, kolik bylo odesláno remitencí v daném roce. Dle Mezinárodního měnového fondu (2019) bylo v roce 2018 zasláno 79 miliard dolarů do Indie a 67 miliard dolarů do Číny. Nejvíce však záleží na remitencích v menších státech.

⁵ remitence – získané finanční prostředky emigrantů zasílané zpět do své původní země

Dalším ekonomickým dopadem, který Štica (2014, s. 32-35) vymezuje, je odchod kvalifikovaných pracovníků ze své rodné země. To má za následek úpadek např. lékařů. OECD uvádí tento fakt na následujícím příkladu. V roce 2001 pracovalo ve Velké Británii, která má 66,65 milionů obyvatel, 2 200 lékařů z Ghany. Naproti tomu v Ghaně, kde žije okolo 26 milionů obyvatel, pracovalo pouhých 800 lékařů. Emigrace, v tomto případě lékařů, byla nejspíše za účelem vyššího platebního výměru ve Velké Británii. Odchod pracovníků ze země původu do jiné země má za následek také ztrátu jejich kvalifikace a znalostí. Tyto vzácné znalosti by mohly být uplatněny v zemi původu. Na druhou stranu se může stát, že odchod kvalifikovaných pracovníků je ideální. V souvislosti s nízkou nabídkou práce. Například Indie zvládá ztrátu informačních techniků dokonale. Je nutno podotknout, že odstěhování kvalifikovaných pracovníků je celkem pozitivní. Neboť peněžní prostředky, které emigranti posílají do svého státu svým rodinám mají vcelku vysokou peněžní hodnotu. Je nutné sdělit, že nejenom kvalifikovaní pracovníci odcházejí ze země původu, ale i méně kvalifikovaní. To má za následek ztrátu dělníků a další pracovní síly. Palát (2014, s. 31) doplňuje předešlého autora dalším dopadem. Je jím zvednutí poptávky po vysoce kvalifikovaných pracovnících. Důsledkem je snížení mzdy novým imigrantům s nízkou kvalifikací a zvýšením mzdy vysoce vzdělaným.

V neposlední řadě se hovoří o sociálních dopadech na původní zemi. Migranti, kteří byli zaměstnáni v jiné zemi a vrátili se zpět do rodné země, si nepřinesli jen peněžní prostředky, nýbrž i hodnoty, které nezastávají finanční potřeby. Zaznamenali se změny v kultuře, celkového způsobu života či ve změně náboženství. Zpět ve své zemi tyto nově získané hodnoty uplatňují. (Štica, 2014, s. 37) Následně se bude podkapitola věnovat dopadům migranta v cílové zemi.

Ekonomické dopady na vybranou migrantovu zemi jsou vcelku pozitivní. I když se většina osob domnívá, že jim cizinci „zabírají“ pracovní místa. Většinou cizí příslušníci zaujímají pracovní pozice s velmi nízkou kvalifikací, o kterou nemá domácí obyvatelstvo zájem.

Na druhou stranu se cizinci nemusí přistěhovat do cílové destinace pouze z důvodu pracovní činnosti či za jiným legálním účelem. Cizinec může utíkat ze své země před negativními faktory za účelem poskytnutí azylu nebo doplňkové ochrany. Pokud by se cizinci žádaná podpora neposkytla, mohl by začít páchat trestnou činnost. To by znamenalo nežádoucí dopad imigrace jedince na danou zemi. Důležité jsou také neekonomické dopady na cílový stát, a tím jsou demografické dopady migrace. Imigranti, kteří přicházejí do jejich zvoleného státu nahrazují ztrátu obyvatelstva. Jedná se o nízkou porodnost a stárnutí populace. I když imigrace sama o sobě nemůže zabránit stárnutí obyvatelstva. (Drbohlav, 2010, s. 110-112)

2 KRIMINALITA CIZINCŮ A JEJÍ PREVENCE

Existuje několik definicí kriminologie. Nejlépe ji však vystihují Novotný a Zapletal. Podobně jako medicína zkoumá nemoci, fyzika fyzikální jevy nebo chemie vlastnosti látek, tak i kriminologie má svou disciplínu. Kriminologie zkoumá kriminalitu (zločinnost), její pachatelé, oběti a její kontrolu jako společenskou realitu, jako skutečně existující fenomén. Vědní obor kriminologie je latinsko-řeckého původu. *Crimen*, vymezuje zločin a *logos* označuje vědu. Kriminologie se stala samostatnou vědou ke konci 19. století. Z výše uvedeného tvrzení vyplývá, že kriminalita je předmětem kriminologie. Stejně tak jako pachatelé, oběti, kontroly a prevence kriminality. Předmětem jsou ale i vztahy mezi lidmi, kteří spáchali trestný čin a oběťmi. Kriminalita má několik aspektů, z čehož lze odvodit, že kriminologie je naukou různých vědních disciplín, neboli je to nauka multidisciplinární. Za nejzákladnější aspekty se uvádí například sociologické, psychologické, psychiatrické, trestněprávní a pedagogické hledisko. Pojem multidisciplinarita nelze rozumět pouze vztah několika vědních oborů, znalci z jednotlivých oblastí spolupracující na kriminologických výzkumech musí meze svých jednotlivých oborů přesahovat a někdy i dokonce upustit od své samostatnosti. Důvodem je, aby si odborníci z jiných oborů navzájem rozuměli, neboť odborné jazyky a terminologie jsou mnohdy těžší než samotný národní jazyk. (Novotný a Zapletal, 2004, s. 15-16; Svatoš, 2012, s. 15)

2.1 Dělení a druhy kriminality

Kriminalita se dělí na skutečnou, registrovanou a latentní. Skutečnou kriminalitu nelze reálně zjistit. Kriminalisté by museli znát všechny spáchané trestné činy, to však není možné. Na základě ohlášení od jiných osob nebo z vlastního vyšetřování policisté zjistí jen úsek skutečné kriminality. Ta se nazývá registrovaná či zjevná kriminalita. Například v roce 2018 bylo registrováno 192 405 trestných skutků. Registrované skutky se dále rozlišují na objasněné a neobjasněné. Objasněné skutky jsou trestné činy, ke kterým se našel důvěryhodný důkaz. U neobjasněných trestných činů naopak vina nebyla prokázána. Třetí termín se označuje jako latentní neboli skrytá kriminalita. Zjistí se rozdílem mezi skutečnou a registrovanou kriminalitou.

Trestné činy jsou rozděleny policejní statistikou do šesti druhů podle typu trestního konání. Význam se nachází pouze u prvních čtyř. Do významových druhů se řadí kriminalita:

- majetková,
- násilná,

- mravnostní a
- hospodářská.

Zbývající dva druhy již význam nemají. Jedná se o kriminalitu ostatní a zbývající. Nejprve se podkapitola bude zabývat druhy obecné kriminality. Do níž patří kriminalita majetková, násilná a mravnostní.

Jako první druh z obecné kriminality lze uvést kriminalitu **majetkovou**. Trestné činy majetkové kriminality jsou dlouhodobě ze všech druhů páčány nejvíce. Jde o skutky, kterými pachatel spáchá škodu na majetku, který náleží fyzické či právnické osobě. Majetková kriminalita se rozděluje na dvě skupiny. V první skupině se nacházejí trestné činy, které pachatel svým aktem získá. Jinými slovy, spáchaný trestný čin pachatele obohatí. Příkladem je krádež nebo podvod. Druhá skupina obsahuje trestné skutky, které viník nějakým způsobem poškodí. Pod touto skupinou si lze představit např. poškození cizí věci.

Následující druh, který spadá do obecné kriminality je **násilná** kriminalita. Nauka o kriminalitě pojí násilnou kriminalitu s pojmem „násilí“, kdežto nauky o jednáních používají termíny „agrese“ či „agresivita“. Agrese znamená nepřátelské chování vůči druhé osobě se záměrem způsobit dotyčnému fyzickou nebo psychickou újmu. Agresivita se chápe jako sklon neboli náchylnost k útoku na druhou osobu. Agresivita se začíná objevovat u třetího roku života a nachází se v každé osobě. Dalo by se říct, že je to jedna z charakteristik osobnosti. Násilí je jednorázové konání, které se projevuje fyzickým napadením druhé osoby. Na násilnou kriminalitu se může pohlížet z užšího a širšího aspektu. První, užší vymezení, značí způsobení fyzické újmy. Z širšího hlediska se nahlíží na násilnou kriminalitu jako na ublížení na zdraví z psychologického hlediska. Mezi trestné činy násilné kriminality lze uvést především vraždy, ublížení na zdraví, vydírání nebo týrání. Do násilné kriminality se řadí též napadení vůči věcem. Jako příklad lze uvést loupeže ve finančních objektech.

Posledním druhem obecné kriminality je **mravnostní** kriminalita. Charakteristikou mravnostní kriminality je zejména sexuální potřeba. Společnost rozlišuje limity činů, které jsou v této oblasti přijatelné a které už nikoliv. Úlohou práva je vymezit právě takové činy, které již akceptovatelné nejsou. Tyto trestné činy se dělí do dvou kategorií. V první kategorii se nacházejí sexuální trestné činy. Do této kategorie spadají činy, které společnost neuznává. Jako příklad první kategorie lze uvést znásilnění, soulož v rodině nebo pornografie. Do druhé kategorie patří trestné činy spojené s prostitucí. Samotná prostituce však trestným činem není. Naopak se za

trestné konání mravnostní kriminality považuje kuplířství. To znamená přinucení osoby k provozování prostituce. Z prostituce oběti pak získává pachatel finanční obnos. Trestné činy mravnostní kriminality tvoří nejmenší podíl v porovnání s ostatními druhy kriminality.

Následuje **hospodářská** kriminalita, která už není součástí obecné kriminality. V zahraniční literatuře se místo „hospodářská kriminalita“ používá termín „ekonomická kriminalita“. Tyto dva termíny jsou však totožné. Do ekonomické kriminality náleží zejména trestné činy celní, kartelové a bankovní. Dále nekalá soutěž, klamání zákazníků, trestné činy spojené s účetnictvím atd. V hospodářské (ekonomické) kriminalitě se nachází podskupina, která se nazývá „finanční kriminalita“. Do této podskupiny patří trestné činy spojené s finančním sektorem. Častým tématem v současné době jsou karuselové neboli kolotočové podvody. Kolotočové proto, protože se daný karusel točí kolem tří subjektů. Bílého koně tzv. „chybějící obchodník“, firmy a EU plátce. O podvod se jedná v momentě, kdy jeden ze subjektů nepřizná státu daň. Tímto způsobem pak přichází Česká republika o velké množství peněz. Hospodářské trestné činy lze charakterizovat jako činy protiprávné a vykonávané ve prospěch některého ekonomického subjektu (fyzická osoba, firma). Mezi takové patří trestné činy proti měně a platebním prostředkům (padělání peněz).

Další druhy jsou kriminalita ostatní a zbývající. V těchto skupinách se nacházejí takové trestné činy, které nebyly uplatněny v některých výše zmíněných druzích.

2.2 Vymezení vztahu mezi majoritní a minoritní populací České republiky

Česká republika, tak jako každý stát se dělí na majoritní (většinové) a na minoritní (menšinové) obyvatelstvo. Charakteristika majority je značně odlišná od menšinového obyvatelstva. Majoritní obyvatelstvo neboli národ má stejný jazyk, kulturu, barvu pleti a styl života. Uvedené charakteristiky jsou rozdílné od minoritní skupiny populace a mohou vést až ke kriminalitě.

Minority se liší nejenom svou etnicitou či národností⁶, ale rozlišují se také na dva typy menšin. Prvním typem jsou podle Gřivny (2019, s. 509-510) domácí etnické menšiny. Ty se charakterizují českým státním občanstvím a nezáleží, zdali pobývaly v České republice krátce či po delší dobu. Druhým typem jsou cizí etnické menšiny. Tyto menšiny nemají české státní občanství, a proto jsou z pohledu státu cizinci. Někteří cizinci si státní občanství za nějakou dobu

⁶ Tato kapitola si nežadá vymezení rozdílu mezi „etnický“ a „národnostní“, jelikož se jedná o kriminalitu menšin, kde to není nutné. Proto bude nadále v textu používán pouze výraz „etnický“.

vyřídí, ale pro majoritu obyvatelstva zůstanou stále cizinci. Za takové situace přichází do popředí odlišnost etnika a formální pozice jde stranou. Všeobecně je známo, že majoritní společnost se spíše straní od minoritní části obyvatelstva. Obvykle majorita přijímá více domácí etnickou menšinu nežli cizí, avšak toto tvrzení nemusí pokaždé odpovídat. Aby stát mohl podporovat a pomáhat etnickým menšinám, musejí dosahovat určité početnosti. Domácí i cizí menšiny se charakterizují následujícími znaky:

- menší početnost s porovnáním s majoritní částí obyvatelstva,
- neprosazení vlastních zájmů a
- velký odstup od majoritní části populace.

Do kategorie menší početnosti v České republice spadají např. Ukrajinci, Vietnamci nebo Romové. Tyto národnosti často neprosazují své zájmy, protože se bojí majoritní části obyvatelstva. Důvodem mohou být předsudky, které by majorita mohla vůči menšině mít. A proto si minority udržují odstup a pobývají na území České republiky pospolu. Příkladem lze uvést minoritu Romů. Romové se charakterizují nevzdělaností, nepřizpůsobivostí a velkým procentem nezaměstnanosti. Z toho důvodu má proti nim majorita značné předsudky. Důsledkem majoritního předsudku si Romové udržují odstup od většiny obyvatelstva České republiky a své zájmy si prosazují uvnitř své komunity.

Všeobecně platí, že majoritní členové obyvatelstva mají většinou střední až vyšší sociální status. Naproti minoritní členové společnosti zastávají spíše nízké postavení. Sociálním statutem je myšlena zaměstnanost, vzdělání, příjem domácnosti apod. „*Obecně rovněž platí, že členové minorit jsou obvykle ve větší míře viktimizováni⁷ než členové majority, a to nejen kriminálně, ale i ekonomicky, pracovní nebo sociálně*“. (Moulisová, 2010, s. 8)

2.3 Kriminalita etnických menšin

Kriminologie se zabývá kriminalitou etnických menšin z toho důvodu, že potenciální kriminalita menšin je majoritní společností vnímána více než u vlastních občanů. Společnost jejich kriminalitu vnímá mnohem výrazněji, než odpovídá realitě. V mnoha evropských zemích je opravdu kriminalita menšin vyšší než u majoritní části obyvatelstva. (Moulisová, 2010, s. 10) „*Uvádí se, že např. v Evropě bývá kriminalita minorit (nerozlišeně nahlíženo) v průměru*

⁷ viktimizace – proces, kdy se potencionální oběť stává obětí skutečnou (Gřivna a kol., 2019 s. 124)

2 - 4krát proporcionálně- tj. ve vztahu k početnosti jejich příslušníků ve státě – větší než u majority, i když jistě co se týče jednotlivých minoritních skupin, to může být odlišné. Pro černošské obyvatele USA se uvádělo číslo až 7krát větší“ (Gřivna a kol., 2019 s. 84).

Mínění majority, že menšina žijící v České republice páchá více trestných skutků, může vést k více registrovaným činům cizinců. To by vedlo i k více objasněným případům a jistá předpokladost vůči kriminalitě cizinců se může stát skutečností. Cizinci vědí o pochybnostech majority, tudíž se i více distancují, jak bylo uvedeno v předchozí podkapitole.

Moulisová (2010, s. 11-12) poukazuje na dřívější etnickou minoritu v různých státech zvanou „Asiaté“. Tato menšina páchala menší kriminalitu nežli majorita. Výzkumy však dokázaly, že jejich menší míra kriminality byla např. z velkého počtu sebevražd. Tento fakt, dnes už však neplatí. Podstatné je rozlišovat jednotlivá subetnika spadajícího do celkového etnika. V ČR to platí pro Romy, o kterých se zamýšlí, jako o celkovém etniku. Avšak, někteří subetnici se například kriminálních konání vůbec nezúčastňují. Nicméně, někteří badatelé dospívají k přesvědčení, že etnicita není vůbec důležitá. Jestliže se srovnají dvě skupiny osob (první skupina je z většinového obyvatelstva a druhá z menšinového), a obě skupiny mají stejný sociální status, tzn. nízký příjem, nízký stupeň vzdělání, nízký sociální životní atd., kriminalita je přibližně totožná. Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, už nejsou v České republice sledovány údaje související s kriminalitou domácích etnických menšin. Proto bude dále v práci ukázána kriminalita na cizincích. V souvislosti s kriminalitou menšin lze uvést např. občané Ukrajiny. Tato národnost se vyskytuje v ČR nejvíce ze všech imigrantů ze všech států.

2.4 Kriminalita cizinců v České republice

Nejenom český občan páchá trestné činy na území České republiky, ale i osoba, která nemá české státní občanství, tedy cizinec. Toto tvrzení lze jednoduše pozorovat z grafů na stránkách ČSÚ nebo na stránkách Policie ČR. Kriminalita cizinců se v České republice sleduje pouze na základě státního občanství, nikoliv podle etnické příslušnosti. Jak už bylo zmíněno v podkapitole o skutečné, registrované a latentní kriminalitě viz. 2.1. Dělení a druhy kriminality, u kriminality cizinců platí to samé. Orgány Policie České republiky hodnotí kriminalitu cizinců pouze na bázi registrovaných konání. A to z toho důvodu, že PČR nemají údaje o latentní kriminalitě (nebyl trestný skutek či pachatel nalezen).

Údaje o počtu cizinců (s trvalým nebo dlouhodobým pobytem), poskytuje zčásti Ředitelství služby Cizinecké policie MVČR pomocí informačního systému CIS. Ovšem tento systém nesděluje údaje o všech cizincích, kteří na území ČR pobývají. Existují dvě skupiny, které nejsou tímto systémem evidovány. První skupina, která není evidovaná systémem CIS, nýbrž systémem UBY, jež zachycuje pobyty pomocí ubytovacích formulářů, jsou cizinci s krátkodobým pobytem. Tento systém používá např. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Pod tímto systémem je též registrována druhá skupina. Druhou skupinou jsou občané evropských zemí včetně občanů zemí Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska, která nevyžaduje povolení k přechodnému či trvalému pobytu. Faktem je, že nelze zaregistrovat všechny cizince zdržující se v České republice legálně. Dalším nedostatkem, který snižuje ponětí o všech cizincích pobývajících na území ČR, je nevědomí o cizincích, kteří pobývají na českém území nelegálně. Tento fakt je velmi obtížné zjistit. Nicméně, s pomocí kontroly cizinců či shledáním cizince vinným (spáchaním činu), lze odhalit i cizince s neoprávněným pobytem. (Moulisová, 2010, s. 15-16)

2.5 Kontrola a prevence kriminality menšin a cizinců

Kontrola a prevence je velmi důležitá v zabránění páchaní co nejvíce trestných skutků. Ministerstvo vnitra (2020) uvádí, že na konci roku 1993 byl v České republice vytvořen Republikový výbor pro prevenci kriminality. Výbor má 26 členů. Mezi členy patří například Institut pro kriminologii a sociální prevenci nebo Ministerstvo obrany. Předmětem výboru je posuzování cílů a úkolů, které byly sepsány ve Strategii prevencí kriminality. Vládě České republiky podává zprávu, jak výbor naplnil určité cíle a podává Strategii prevencí kriminality pro nové období.

V oblasti kontroly kriminality se jedná o dvě strategie. První strategie se nazývá represivní kontrola. Ta spočívá v již zjištěném trestném činu a následuje určení trestu pachatele nebo vyhoštění, zdali se jedná o cizince. Druhá strategie se nazývá preventivní. Tato strategie se dělí následovně na:

- sociální prevenci,
- situační prevenci a
- viktimologickou prevenci neboli pomoc obětem.

Sociální prevence není měřitelná. Lze se jen domnívat, zdali její činnost mnoha programů je efektivní či nikoliv. Sociální prevence se zabývá integrací cizinců. Začlenění cizince do společnosti je důležitým faktorem, kdy se prevence zaměřuje na opatření proti vzniku trestné činnosti. Cílem státu je vysoká informovanost cizinců, ohledně jejich práv a povinností, aby nepáchali trestní činnost z nedbalosti. Sociální prevence realizuje rozsáhlou škálu působností. Mezi nejdůležitější se řadí sociální politika. Ta se snaží zejména o nalezení nežádoucích jevů, které se mohou objevit v rodinách nebo ve volném čase jedince. Jestliže jedinci nebyla poskytnuta příslušná výchova v rodině, na řadu přichází škola. Je důležité, aby jedinec prospěl alespoň se základním vzděláním. Jestliže se tak nestane, nenajde žádné uplatnění v jeho životě a bude se sklánět k nelegálním skutkům. Školské vzdělání může poskytnout nejenom výuku, ale i výchovné opatření. Další činností, jež se sociální prevence zabývá je ekonomická nouze. Cílem je nalezení dlouhodobějšího řešení, aby osoba unikla chťiči nelegálním činům. Ovšem, jedinec nesmí být demotivován v důsledku obdržování sociálních dávek.

Situační prevence je upřednostňována před sociální prevencí. Jelikož je lépe potvrzena, zda plní svou funkci než sociální prevence. Situační prevence se věnuje snižováním možností, aby pachatel nespáchal trestný čin a na zvýšení možností, jak potencionálního pachatele chytit. Mluví se o třech oblastech. První možnost jak ne-spáchat trestný čin je v úsilí, který musí zločinec trestu věnovat. Například bezpečnostní zámky či mříže na oknech. Mnohokrát se jedná o banální věci, které zlehčují potencionálním pachatelům vniknutí do cíle. Jsou to např. schované klíče pod rohožkou, položený žebřík pod oknem domu nebo nezamčené dveře. Druhým omezením je zvýšená ostražitost. Mohou se použít kamerové systémy nebo alarmy. Eventuálně zaměstnat ostrahu v obchodech. Poslední oblastí je snížení zisku, který má viníkům vynést daný zločin. Všechny majetek je označen, tudíž kdyby se pachatel pokusil o krádež auta, policie se o něm ihned dozví. Dalším příkladem je omezování peněžního kapitálu v bankách. (Čihounková, Fsp.s.muni.cz, 2013)

Grivna a kol. (2019, s. 168) doplňují situační prevenci z hlediska krátkodobého účinku nebo se po nějaké době potencionální pachatelé stanou více vynalézavými. Jedná se o několik způsobů. Aby mohl viník páchat kriminalitu, která mu byla ztížena v současném městě, přemístí se do jiného. Dále se viník může rozhodnout páchat trestní činnost v jiném časovém rozmezí. Namísto vykradení obchodu v nočních hodinách se rozhodne pro vykradení v ranních hodinách. Za další příklad se považuje změna cíle. Místo okrádání v již preventivně připraveném obchodě (ozbrojený prodavač) se pachatel rozhodne okrást chodce, který přepadení nečeká, tudíž není

preventivně připraven. Dalším způsobem může být změnění viníkovy strategie. Nebude tedy pátrat po nezamčených dveřích, ale rovnou rozbije okno.

Viktimologická prevence neboli pomoc potencionálním či reálným obětem je poslední strategií pro prevenci kontroly. Ve velkém rozmezí se prolíná s výše uvedenými taktikami. Tato prevence spočítá především v informovanosti společnosti. Na co si mají lidé dávat pozor, aby se nestali obětí trestného činu. To znamená, jak ochránit samu sebe a svůj majetek. Dále jak se mají chovat, když k trestnému skutku dojde a jak se chovat po skončení. Do viktimologické prevence spadá sebeobrana, to je ubránění se potencionálnímu pachateli, dále různé terapeutické jednání s oběti, které byly trestnému činu podrobeny. (Gřivna a kol., 2019, s.168-169)

Prevence se dále dělí do tří úrovní, které jsou rozděleny podle adresátů. Rozlišuje se prevence:

- primární,
- sekundární a
- terciální.

Primární prevence je zaměřena na celé obyvatelstvo České republiky. Může se jednat o celý stát, město, místo nebo o danou skupinu obyvatel (etnické menšiny nebo mladiství). Nejčastěji souvisí tato skupina s aktivitami, které mají předejít kriminalitě. Jedná se o vzdělávací či volnočasové aktivity. Jako příklad lze uvést sídliště. Je důležité, aby si lidé našli nějaké využití, tam kde žijí, např. hřiště. Dalším příkladem můžou být školy, obchody či kulturní vyžití.

Sekundární prevence se orientuje na skupinu potenciálních kriminálních nebo obětí. Příkladem jsou děti, které nechodí do školy, závislí lidé na omamných látkách, lidé bez práce nebo jedinci bez domova. Poslední, **terciální prevence** se zabývá zabránění opakované kriminality pachatele, to je recidivistovi. Tedy umožnění nezbytné pomoci pachatelům, aby se trestný čin znovu neopakoval. Dále se terciální prevence zabývá zabránění viktimologické opakovatelnosti u oběti. To znamená, aby se oběti dále neublížovalo během vyšetřování. Pomoc viníkovi spočívá například v poskytnutí rekvalifikace na jeho zaměstnání. Oběti je poskytnuta pomoc, kterou potřebuje.

Následující tři návrhy, jak zamezit páchání trestných činů nebyly prozatím schváleny. Nicméně je důležité si je vymezit. O prvním návrhu se zamýšlí jako o povinné peněžní kauci, kterou by zasílala agentura, která by vysílala cizince do České republiky za zaměstnáním. Jestliže by se nepodařilo cizince v České republice zaměstnat, zasláná částka by zabezpečila cizincův návrat do své rodné země. Kdyby se dané opatření schválilo, mohlo by zabránit kriminalitě ve vydírání nebo v lichvářství. Druhou prevencí by mohlo být zakázání komunit jak domácích menšin, tak

cizích. Poněvadž jmenované skupiny mohou utvářet takovou komunitu, která by představovala kriminalitu. Posledním předcházením, jak odstranit kriminalitu na území ČR je policie. Policistům se doporučuje, aby do vykonávání služby zapojila osoby různé národnosti. Neboť ti mohou lépe komunikovat a spolupracovat s danou minoritou. V návaznosti na toto opatření by se mělo poskytnout strážníkům případné vzdělání v rozdílech menšiny od majority. (Gřivna a kol., 2018, s. 533-534)

3 VÝVOJ MIGRAČNÍ POLITIKY V ČESKÉ REPUBLICCE

Tato kapitola bude nejdříve mapovat vývoj migrační politiky od roku 1920 po rok 2018. To znamená, kolik se přistěhovalo a odstěhovalo migrantů v daných letech. Po vývoji migrace následuje podkapitola, která vymezuje zásady, cíle a nástroje migrační politiky. Každý rok si Česká republika a státy Evropské unie stanoví cíle, kterých se snaží dosáhnout. Tyto cíle se vymezují podle migračních zásad. Mezi nejdůležitější zásady patří integrace cizinců. Dosažení stanovených cílů za pomoci vymezených nástrojů vede k rovnováze stavu v Evropě. Samozřejmostí je nejenom plnit cíle stanovené ve svém státě, ale také koordinovat s cíli stanovené v Evropské unii. To znamená, spolupracovat s ostatními státy Evropské unie a řídit se společnou politikou. Třetí kapitola vymeze příčiny a dopady migrantů na České republice, které byly obecně vymezeny ze sociálního a ekonomického hlediska v kapitole 2 Příčiny a dopady migrace. Níže se bude práce zabývat samotným vývojem. V celém sledovaném období lidé migrovali ze všech druhů příčin. Jak už z ekonomické (lepší zaměstnání) tak sociální příčiny (lepší životní podmínky). Ve druhé polovině 20. století byl nejvíce uplatněn politický důvod odchodu (politické neshody).

Dle Drbohlava (2010, s. 18-21) do začátku 19. století lidé spíše imigrovali na současné české území. Nejvíce imigrantů se přistěhovalo ze západní Evropy. Zásadní přistěhovalci přišli ve 13. a 16. století. Udává se, že 20 až 25 % celkové populace ve 13. století tvořili právě imigranti. Jakmile na začátku 19. století začala industrializace a urbanizace, lidé začali emigrovat z dnešní ČR takřka do roku 2000. Období začátku 19. století do roku 2000, tedy 200 let, se rozlišuje na 4 fáze. První etapa zaznamenala početnou emigraci během 19. století. Od roku 1850 do roku 1914 opustilo České země⁸ více než 1,5 milionu občanů. Což znamenalo 30 % přirozeného nárůstu obyvatelstva v průběhu 64 let. Velká část emigrantů odešla do hlavního města tehdejšího Rakouska-Uherska, Vídně, ale také emigrovala do Spojených států Amerických a do Kanady. Hlavní důvod emigrace byl z ekonomické příčiny (propouštění v zemědělství), které vedlo k emigraci ze státu. Odhady sdělují, že než začala první světová válka, žilo ve světě 1,2 milionů občanů Českých zemí.

Druhá fáze značí rozmezí mezi lety 1920 až 1939, tudíž období první republiky. První sčítání lidu proběhlo v roce 1921. V tomto roce žilo v Českých zemí okolo 10 milionů obyvatel. Většinu (67,7 %) tvořili čeští občané, pak následovalo 30,6 % Němců a 1 % Poláků. Po skončení první světové války (1914-1918) počet emigrantů značně ubývalo.

⁸ České země – historické pojmenování pro dnešní Českou republiku

Jak lze vidět z tabulky 1 České země opustilo mezi lety 1920-1924 zhruba 111 tisíc občanů. Ti směřovali zejména do Spojených států amerických opět z ekonomického důvodu. V dalších letech se počet vystěhovalých snižoval. Důsledkem bylo zpřísnění pravidel v USA a jiných zemích pro nové imigranty. V této fázi se Československo dočkalo i imigrace. Zejména reemigrace přeživších ve 20. letech po první světové válce. Značný počet imigrantů představovali občané z Ruska. Těch přibýlo v Československu okolo 20 tisíc. Další přistěhovalci pocházeli z Německa a přišli do Československa ve 30. letech při začátku nacismu.

Tabulka 1 - Migrace v Českých zemích v letech 1920-1939

Období	Imigrace	Emigrace	Migrační saldo
1920-1924	50 500	110 690	-60 190
1925-1929	12 635	45 415	-32 780
1930-1934	6 380	16 960	-10 580
1935-1939	72 360	56 980	15 380
Celkem	141 875	230 045	-88 170

Zdroj: vlastní zpracování podle (Drbohlav a kol., 2010)

Za významnou etapu se považuje období po druhé světové válce v letech 1945 až 1947. Dle tabulky 2 se v tomto období stěhovalo enormní množství lidí. Křivku emigrace zvedli sudečtí Němci, kteří museli opustit československé pohraničí. Odhadem bylo vysídleno z Československa od roku 1945 do roku 1947 kolem 2,8 milionů Němců. Většina obývala České země. Tato fáze je významná proto, poněvadž se jednalo o vynucenou emigraci. Současně reemigrovalo 130 tisíc navrátilců.

Tabulka 2 - Migrace v Českých zemích v letech 1945-1947

Rok	Imigrace	Emigrace	Migrační saldo
1945	35 000	1 177 000	-1 142 000
1946	45 000	1 630 000	-1 585 000
1947	51 100	1 300	49 800
Celkem	131 100	2 808 300	-2 677 200

Zdroj: vlastní zpracování podle (Drbohlav a kol., 2010)

Jako předposlední etapu, kterou Drbohlav (2010, s. 24-26) uvádí, je období mezi lety 1948 až 1989. Cizinci se stěhovali především z politického důvodu, a to nesouhlasu politického systému, který v Československu panoval. Emigrace v těchto letech byla vnímána jako trestný čin, a to nejenom v Československu, ale také v ostatních státech sovětského bloku. Podle nejvyšších odhadů za toto období emigrovalo kolem půl milionu občanů Československa. Emigranti směřovali nejvíce do Spojených států Amerických, Kanady, Rakouska a Německa. V tabulce 3 lze vidět značnou nelegální emigraci. Od roku 1948 do roku 1989 proběhly dvě podstatné emigrační odlivy obyvatelstva. První odliv byl zaznamenán v roce 1948 při nástupu komunistické strany a druhý při okupaci Československa v roce 1968. Čísla uvedená v tabulce jsou pouze odhady, protože spousta autorů se ve statistikách liší. Například někteří autoři uvádějí v letech 1948-1949 odchod 250 tisíc emigrantů, jiní 40 až 60 tisíc. Velký odliv občanů se zaznamenalo od roku 1968 do roku 1972. V těchto letech opustilo Československé území až 127 tisíc občanů. V dalších letech opět figurovala nelegální migrace nad legální. Občané se nestěhovali pouze z politických důvodů, jak už bylo řečeno, ale i z ekonomických. Jeden z ekonomických důvodů byla snaha najít si lepší pracovní pozici. Nejvíce se přesídlovali lidé do 35 let s vyšší kvalifikací. Na druhou stranu se Československo dočkalo i imigrace. Lidé se stěhovali i ze sociálního důvodu, zejména z důvodu sloučení rodiny nebo sňatku. V 70. letech 20. století nastala kvůli vystěhování značné míry pracovníků velká nouze o zaměstnance. Volná pracovní místa vyplnila krátkodobá migrace dělníků ze socialistických států.

Tabulka 3 - Legální a nelegální migrace v Českých zemích v letech 1948-1990

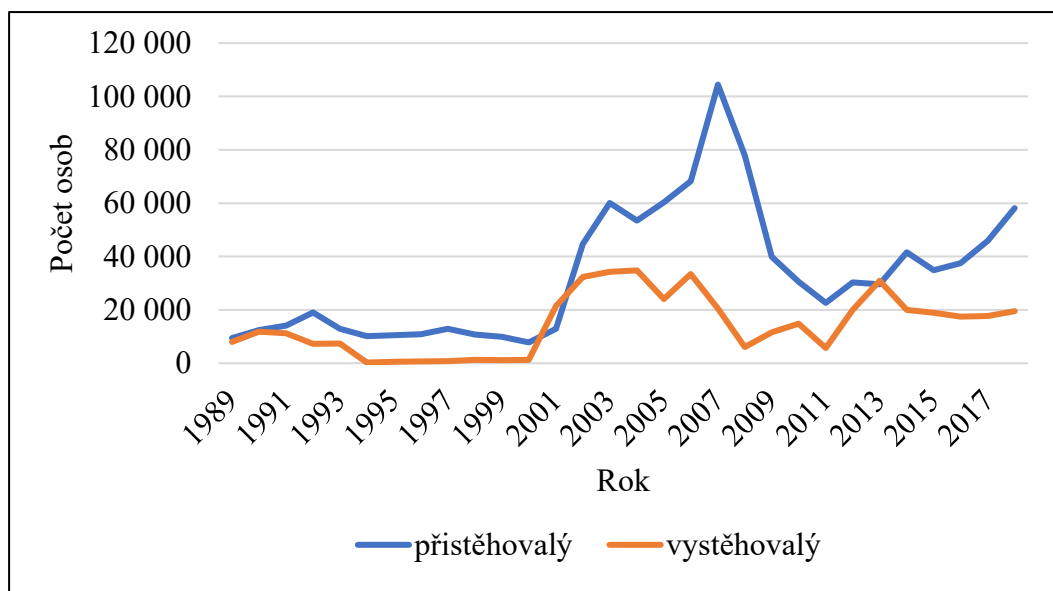
Období	Saldo legální migrace	Nelegální migrace	Celkem
1948-1949	3 900	-250 000	-246 100
1950-1960	-2 400	-32 500	-34 900
1961-1970	-47 700	-116 800	-164 500
1971-1980	-7 800	-43 200	-51 100
1981-1990	-13 700	-40 000	-53 700
Celkem	-67 700	-482 500	-550 300

Zdroj: vlastní zpracování podle (Drbohlav a kol., 2010)

V této etapě nastaly tři podstatné změny, které zaznamenaly větší nárůst imigrantů než nárůst emigrantů v porovnání s předchozími etapami. Československo a následně Česká republika se dočkala téměř po 200 letech přírůstku obyvatel. První změnou bylo ukončení komunistického

režimu v roce 1989. Na podzim tohoto roku mohli lidé volně emigrovat a imigrovat. Jen za rok 1990 se přistěhovalo 12 411 imigrantů. Takové číslo imigrantů nedosáhlo v Československu v minulých letech ani za jedno desetiletí. Za druhou zásadní změnu se považuje vznik České republiky 1. 1. 1993. Třetí a poslední změnou je vstup České republiky do Evropské unie 1. 5. 2004. V roce 1991 došlo ke sčítání lidu, jenž zahrnovalo pouze cizince s trvalým pobytem na území Československa. Údaje jsou tudíž těžko srovnatelné s údaji od roku 2001, kdy byli do sčítání lidu zahrnuti také imigranti s vízem nad 90 dní. Další zlom sčítání přišel v roce 2004, kdy se započítávali do statistik přechodní imigranti z EU/EHP a Švýcarska či jejich rodinní příslušníci. (Drbohlav, 2010, s. 31-32)

Podle statistik na obrázku č. 1 se v roce 1992 přistěhovalo 19 072 cizinců a o 10 let později v roce 2002 se nastěhovalo 44 679 cizinců. Z příkladu vyplývá značný nárůst osob. Zásadou je právě sčítání cizinců, kteří vlastní vízum nad 3 měsíce. Po roce 2000 do České republiky imigrovali jedinci spíše z ekonomické příčiny (zaměstnání), a to zejména ze Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu. V porovnání s rokem 2018 se pracovní imigrace zmíněných tří států nezměnila. Největší nárůst nových migrantů zaznamenal rok 2007. V tomto roce se přistěhovalo až 104 445 imigrantů. Po roce 2007 nárůst přistěhovalců každým rokem klesal a začal se zvyšovat až od roku 2012. Křivka vystěhovalých osob je velmi kolísavá, průměrně se vystěhovalo od roku 1989 do roku 2018 14 508 osob ročně.

Obrázek 1 - Vývoj mezinárodní migrace v letech 1989-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (ČSÚ, 2019)

3.1 Zásady, cíle a nástroje migrační politiky stanovené vládou ČR a EU

Migrační politika vymezuje sedm zásad. Na základě níže uvedených zásad si Česká republika a Evropská unie stanovuje cíle, kterých chce dosáhnout. Aby dosáhla plánovaných cílů, musí si určit nástroje, které k získání cílů použije. Zásady migrační politiky řadí MVČR (2020) od nejdůležitější po méně důležitou zásadu. Těmito zásady jsou ze (Strategie migrační politiky ČR, 2015, s. 6-23):

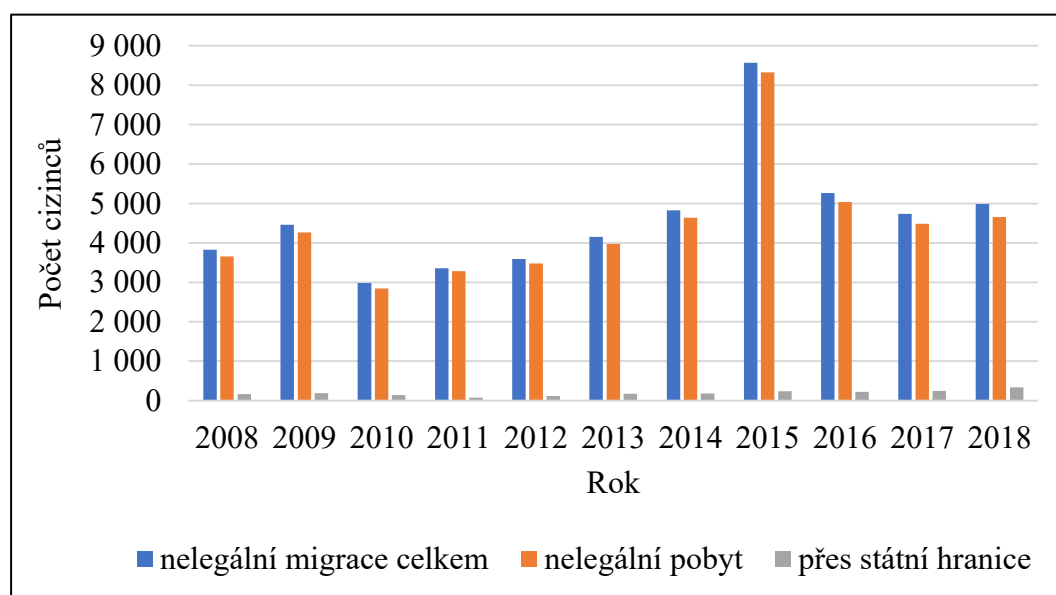
- integrace cizinců,
- nelegální migrace a návratová politika,
- mezinárodní ochrana,
- vnější dimenze migrace,
- volný pohyb osob v rámci EU a schengenského prostoru,
- legální migrace a
- provázanost se společnými politikami EU v oblasti migrace.

Začlenění neboli **integrace cizinců** patří mezi nejdůležitější zásadu migrační politiky. Cíle integrační politiky se dělí na národní úroveň a na unijní úroveň. Hlavní cíl na národní úrovni je zejména podpora cizinců ze sociálního pohledu. Vláda ČR si tedy klade za cíl informovat cizince o důležitých problémech spojených s migrací, např. o uprchlictví. Evropská unie se snaží udržet současnou harmonii. Dále EU považuje za cíl obstarávat finanční prostředky na danou problematiku. Zdá se jedná o trvalý pobyt cizince, lze nalézt mezi nástroji vylepšení českého jazyka na úroveň A2. Vláda diskutuje o dalším možném nástroji. Do nástrojů by měla v budoucnu spadat mandatorní účast pro nové imigranty zúčastnit se adaptačního kurzu. Další zásadou je nelegální migrace a návratová politika.

Nelegální migrace byla vymezena v kapitole 1.1 Druhy migrace. Nicméně, je nutno říct, že ČR i EU určuje nelegální migraci jako jednu z nejdůležitějších zásad. V roce 2014 vstoupilo do EU nelegálně 280 tisíc osob a z toho 5 tisíc cizinců vstoupilo do České republiky. Zmíněných 5 tisíc pachatelů je oproti ostatním státům (Itálie, Řecko) poměrně přijatelné. Některé cíle zmíněné vlády České republiky ve Strategii migrační politiky jsou následující. Pachatelé, kteří se dopustí nelegálního vstupu na území České republiky nebo se pokusí o převaděčství migrantů, čeká trest. Stejně tak se vláda České republiky vynasnaží v odhalování padělaných a upravených dokladů. Evropská unie zabezpečuje, aby imigranti nevstupovali do EU/ schengenského

prostoru nelegálně. Dále podporuje činnosti, které má na za úkol organizace EUROPOL. Podle Europe.eu (2019) mezi aktivity EUROPOLU patří zejména podpora státům v EU v oblasti mezinárodní trestné činnosti. Za nástroje k dosažení daných cílů patří především kontroly na hranicích a na ubytovacích zařízeních. Poskytnutí informací migrantům o legální migraci a o riziku spáchání nelegální migrace.

Obrázek č. 2 znázorňuje nelegální pobyt cizinců od roku 2008 do roku 2018. Od roku 2008, kdy ČR vstoupila do schengenského prostoru se dělí nelegální migrace na dva typy. Prvním typem je nelegální pobyt a druhým je nelegální překročení vnějších států schengenské hranice. Tím se myslí ty státy, které vstoupily do České republiky a nejsou v schengenském prostoru. Nejvíce se o překročení státních hranic v rozsahu deseti let pokusilo 338 cizinců v roce 2018. Z obrázku je patrné, že v roce 2015 se pokusilo o nelegální pobyt v České republice největší množství cizinců (8 323) za posledních sedm let. Jedná se o meziroční nárůst o 5,07 %. V posledních třech letech se počet nelegálních migrantů nijak zásadně nezměnil a pohybuje se okolo 5 000 migrantů. Cejp (2018, s. 62) konstatuje, že se v České republice nejvíce za rok 2016 pohybovali na nelegální pobyt příslušníci z Ukrajiny. Nejčastěji z důvodu vypršení pobytového víza. Druhé místo pak zastávají příslušníci z Ruska.

Obrázek 2 - Vývoj nelegální migrace v ČR v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (ČSÚ, 2018)

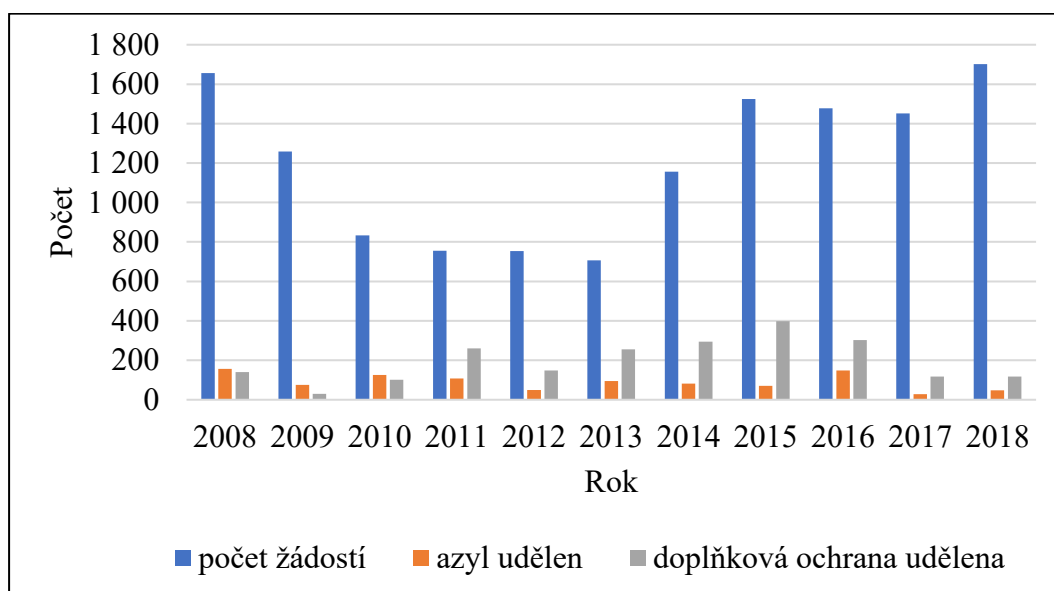
Mezinárodní ochranou se rozumí poskytnutí azylu těm osobám, které se nemohou vrátit do své rodné země z různých důvodů. Důvody těchto osob mohou být např. pronásledování, válka či politické důvody. Tyto osoby, které utíkají z výše uvedených důvodů se nazývají uprchlíci.

Jak už bylo zmíněno v kapitole 1.1 Druhy migrace, uprchlíkem se rozumí azylant. Vyhovět musí Česká republika každému uprchlíku, který o azyl požádá. Dle statických údajů (MVČR, 2020) v roce 2019 podalo žádost o azyl v České republice 1 922 cizinců. Oproti roku 2018 se počet zvýšil o 11,44 %. V těchto letech požádalo o azyl nejvíce cizinců z Ukrajiny a z Gruzie. Nejdůležitějším cílem na národní úrovni je mít k dispozici dostatečně mnoho volných lůžek v azylovém domě pro cizince, v případě schválení většího počtu azylantů. Do dalšího cíle vlády patří slušné jednání s uchazeči o azyl, samotnými azylanty a s cizinci, kterým byla udělena doplňková ochrana. Honusková s Ošťádalovou (2016, s. 112) popisují doplňkovou ochranu jako formu kratšího azylu. Doplňková ochrana se poskytuje na dobu jednoho až dvou let. Nejedná se totiž o závažný důvod cizince k poskytnutí azylu (pronásledování). Zdali by důvod k nemyslitelnému navrácení do své země nadále trval, je třeba podat žádost o prodloužení pobytu ve stávající zemi. Unijní úroveň má za cíl podporovat státy EU při poskytování azylu. Do hlavních nástrojů náleží pasivní prevence v případě navýšení žadatelů.

Nejenom je důležité zmínit, jak se k mezinárodní ochraně staví Česká republika a Evropa, ale také proč si tak jednotlivé státy či celý evropský prostor počíná. Názorným příkladem je největší migrační krize od druhé světové války, která vyvrcholila v roce 2015. V tomto roce žádalo o azyl přes jeden milion osob. Oproti předešlému roku 2014 se jednalo o přírůstek 78 % a v následujícím roce 2016 žádalo o azyl o 64 % méně osob než v roce 2015. Nejvíce uprchlíků přichází ze Sýrie, kvůli nekončící občanské válce. Nejvíce osob utíkajících ze svých domovů tvoří muži. Je to logické, muž má větší šanci na přežití oproti ženě či dítěti. Často také je muž vyslán, aby umožnil v cílové destinaci legální cestu pro svou rodinu, to je však v mnohých případech nereálné, protože se do cílové země ani nedostane. Anebo muž utíká, protože nechce být povolán do války, která se odehrává v jeho státě. Ohledně Evropské unie nejvíce uprchlíků žádá o azyl v Německu, Itálii, Řecku a Švédsku. Do Německa se hlásí především proto, protože jsou v Německu vítáni, jak pronesla kancléřka Merkelová. Německo však tak velký nápor válečných a politických uprchlíků nemůže dlouhodobě zvládnout, a to zejména z kapacitního hlediska. Na druhou stranu Česká republika není pro uprchlíky cílovou destinací, nýbrž pouze tranzitní, např. do zmíněného Německa. (Antošová, Amnesty.cz) Z výše uvedeného příkladu vyplývá, že všechny předložené cíle, které jsou uvedeny ve Strategii migrační politiky jsou na místě, protože krize nadále přetrvává a je důležité, aby byli státy EU připraveni na její vyřešení.

Na následujícím obrázku č. 3 je zobrazen počet žádostí o udělení azylu nebo doplňkovou ochranu a kolika žadatelům byl azyl udělen. Po roce 2008, kdy byl počet žádostí skoro nejvyšší,

v období od roku 2008-2018, se množství podaných žádostí snižovalo a nabylo opět na rychlosti v roce 2014. Jak už bylo výše zmíněno, žádost každého azylanta se posuzuje. Na základě podmínek se následně azyl udělí nebo je zamítnut. Jak lze vidět z obrázku, neúspěšnost udělení azylu je vysoká. Děje se tak proto, že žadatelé nespĺňují náležíté požadavky. Mezi takové požadavky patří už zmíněné pronásledování, ale také trest smrti, týrání nebo násilí kvůli válce. V důsledku neudělení azylu jedinci setrvávají na českém území, a to může vést k negativnímu dopadu na Českou republiku, tedy kriminalitě. Z obrázku je patrné, že je více udělována doplňková ochrana. Což znamená, že cizinec nespĺňuje podmínky pro udělení azylu na dobu neurčitou. Scheinost (2019, s. 71) uvádí, že mezinárodní ochrana je především udělována občanům Ukrajiny, Číny, Íránu a Sýrie.

Obrázek 3 - Vývoj počtu žádostí a udělených azylů v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (ČSÚ, 2018)

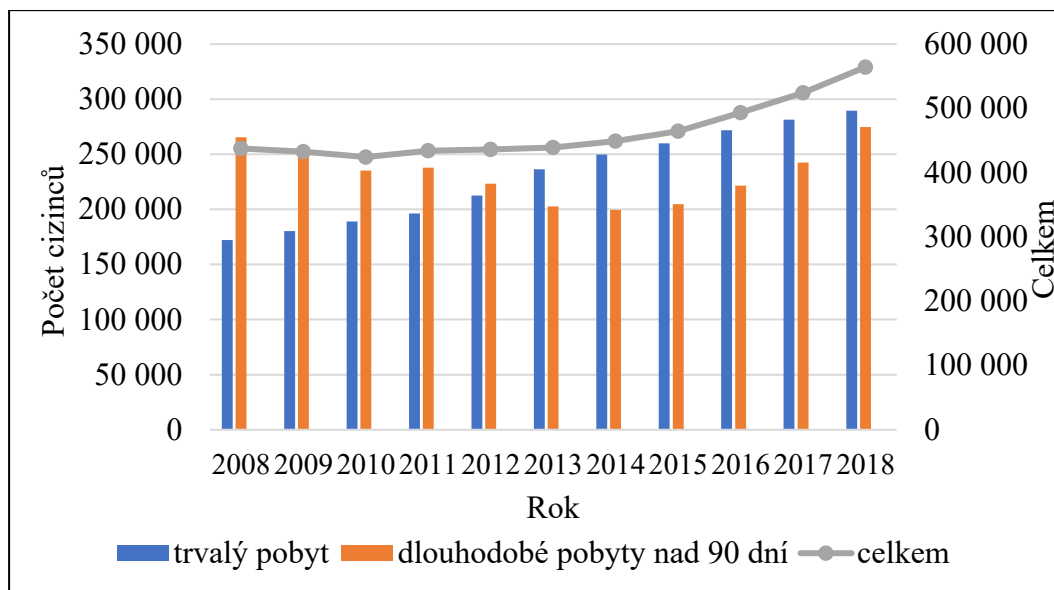
Nejdůležitějším cílem a zároveň i nástrojem EU i vlády ČR je v oblasti **vnější dimenze** podpora projektů na ochranu uprchlíků ze třetích zemích. V roce 2015 vláda České republiky založila Program Ministerstva vnitra, který sleduje situaci v této oblasti a Česká republika poskytuje náležitou pomoc.

Občané České republiky mají možnost **volného pobytu** v zemích Evropské unie. V souvislosti se schengenskou spoluprací nejsou na hranicích žádné kontroly. Česká republika je v porovnání s ostatními zeměmi EU v příznivé situaci vzhledem k nekontrolování dokladů na vnitřních hranicích. Avšak chce být součástí v řešení problémů v oblasti migrace. Cílem jak na národní úrovni, tak na unijní úrovni je plnění práva ve volném pohybu osob v EU. Za hlavní nástroj si

migrační politika o volném pohybu osob v EU a schengenské spolupráce klade vykonávání Národního schengenského plánu 2014.

Legální migrace je pro ČR velmi důležitá, protože pracovní trh potřebuje neustále nové zaměstnance. Většinou migrující lidé do České republiky zastávají práce, které čeští občané nechtějí přijmout. Za cíl si vláda ČR pokládá podporu legální migrace, která je značně přínosná, jak už bylo uvedeno na začátku odstavce. Evropská unie má za cíl určit optimální hodnotu imigrujících osob do členských zemí, avšak kolik jich v určité zemi přibude, to má za úkol národní úroveň. Mezi nástroje lze nalézt vytváření různých projektů pro občany třetích zemí. Mezi další nástroje patří pravidelná diskuze o tom, co Česká republika potřebuje v této oblasti. Na těchto diskuzích se vyhodnocují a navrhují projekty.

Obrázek č. 4 zobrazuje vývoj počtu cizinců od roku 2008 do roku 2018 podle typu pobytu v České republice. Mezi dlouhodobé pobyty nad 90 dní patří dlouhodobý a přechodný pobyt a dále dlouhodobá víza. Obrázek nezahrnuje poskytnutí azylu, a to z toho důvodu, že počet udělených azylů je velmi nízký s porovnáním s ostatními druhy pobytu. Počet cizinců se skládá z občanů EU, z občanů ze třetích zemí a z cizinců bez státního občanství. Jak lze vidět z obrázku od roku 2008 do roku 2012 převládaly mezi cizinci dlouhodobé pobyty nad trvalým. Od roku 2013 do současné doby vede trvalý pobyt. Z obrázku je patrné, že každým rokem cizinců, kteří chtějí pobývat v České republice na trvalý pobyt přibývá. Například od roku 2017 se počet cizinců na trvalý pobyt zvedl o 7 970. Z toho vyplývá, že stále více cizinců chce vyhovět českým podmínkám. V roce 2008 bylo cizinců s trvalým, dlouhodobým a přechodným pobytem na území České republiky přesně 4,2 % populace. O 10 let později se procento zvýšilo na 5,3 %. Nejpočetnějšími cizinci přicházející do ČR jsou už po mnoha let Ukrajinci, Slováci a cizinci z Vietnamu. Cizinci, kteří v ČR pobývají na krátkodobý nebo nelegální pobyt nejsou v evidenci registrováni. To znamená, že stav cizinců je podceněn. Na druhou stranu někteří cizinci, kteří se odstěhovali z České republiky a neodhlásili se, zvyšují hodnotu podceněného stavu. Nicméně Scheinost (2017, s. 71) uvádí, že ročně navštíví Českou republiku až 30 milionů osob. Na krátkodobý pobyt přijíždějí především turisti a ti nemusejí žádat o pobyt na českém území. Pokud se ovšem jedná o návštěvu v rozmezí maximálně 90 dnů. Nejvíce se zaznamenalo návštěvníků z Německa, Slovenska, Polska a Číny.

Obrázek 4 - Vývoj legální migrace cizinců v ČR podle typu pobytu v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (ČSÚ, 2008-2018)

Podle současných dat ze statistického úřadu tvoří cizinci až 12 % pracovní síly v ČR. Nejčastějšími pracovními migranty jsou Ukrajinci, Slováci a Vietnamci. Po těchto třech státech následují příslušníci Ruska, Mongolska, Polska, Bulharska a Rumunska. Legálně je v současné době v České republice více občanů ze třetích zemí nežli občanů z Evropské unie. Až 60 % těchto cizinců žije v ČR na trvalý pobyt. Zbýlých 40 % přebývá na území ČR na přechodný pobyt. Občané Evropské unie naopak pobývají v ČR více na přechodný pobyt. Nejvíce se usazují v ČR cizinci ve věkové kategorii 30 až 40 let. Český statistický úřad rovněž udává, že mzda není pro dělnickou práci cizince nijak větší oproti občanu ČR. Naopak v zaměstnání, které vyžaduje vyšší kvalifikaci (práce v informatice) dosahují cizinci vyšší mzdy nežli čeští informatici. (ČSÚ, 2020)

Poslední zásadou migrační politiky jsou **mezinárodní a evropské závazky** České republiky v oblasti migrace. Česká republika si stanovila následující cíle. Za hlavní cíl si ČR vymezila nařízené závazky plnit, např. efektivně používat finanční zdroje od EU. Dále opatřit patřičnou pomoc těm státům, které mají větší problémy s migrací. Za nástroje ke splnění uvedených cílů si ČR uvedla aktivní zasedání na mezinárodních shromážděních a prakticky se zapojovat v řešení otázek týkající se migrace.

3.2 Sociální a ekonomické příčiny a dopady cizinců na Českou republiku

Aby mohly být vymezeny dopady, musejí se nejdříve stanovit příčiny odchodu cizinců ze své vlasti do České republiky. Mezi hlavní příčinu jejich odchodu patří především ekonomická neboli pracovní imigrace. To znamená příchod cizinců z důvodu lepších pracovních podmínek. Neboť je pro imigranty v České republice měsíční mzda podstatně vyšší, než kdyby vykonávali tu samou pozici ve své zemi. Cizinci nalézají práci zejména v nižších pracovních pozicích, např. dělnické práce. Příkladem lze uvést město Náchod, které hraničí s Polskou republikou a do kterého denně přijíždí mnoho polských pracovníků. Zejména za prací v automobilovém průmyslu. Jsou i odvětví, kde cizinci nacházejí uplatnění ve vyšších funkcích, např. v lékařství. Důvodem jsou obyvatelé České republiky, kteří po skončení vysoké školy odcestují za lépe placenou profesí, především do Německa. Tudíž vzniká nedostatek pracovních pozic a možnost cizinců se na dané pozici uplatnit. Aby mohli cizinci např. pracovat ve zdravotnictví, musejí splňovat požadované podmínky. Jednou z podmínek je znalost českého jazyka. Splnit zkoušku z českého jazyka spadá pod cíl České republiky v zásadě integrace cizinců. Na nižších i vyšších postaveních si lze primárně představit občany z Ukrajiny. Naopak pouze nižší pozice zastávají občané Mongolska. Dopad na příchod cizinců v důsledku pracovní imigrace lze hodnotit jako pozitivní. Bezpochyby lze říct, že ekonomičtí migranti popohánějí českou ekonomiku vpřed. Obecně migranti nejsou konkurencí českých pracovníků. Neboť pracující migranti doplňují české zaměstnance v pozicích, o něž česká pracovní síla nestojí. Převážně vykonávají neatraktivní a méně placené práce. Pracovní místa jsou volná, protože česká vláda pomáhá vyplácením sociálních dávek a podpor, jak nezaměstnaným lidem, tak lidem, kteří nedosahují životního nebo existenčního minima. Tudíž obyvatelé České republiky nejsou motivováni ani k méně placené práci.

Migranti přicházejí pracovat do větších měst, zejména do Prahy, kvůli vysoké poptávce po práci a vyšším mzdám. Podle Českého statistického úřadu k 31. 1. 2020, je Praha na prvním místě s nejnižší mírou nezaměstnanosti (1,98 %) s porovnáním s ostatními regiony. (ČSÚ, 2020) Příčinou takto nízkého podílu nezaměstnaných osob mohou být, jak už bylo zmíněno, migranti.

Další příčinou příchodu cizinců je vzdělání v České republice. Za vzděláním, zejména na vysoké školy, nejvíce přicházejí občané ze Slovenska a Ruska. Doposud byly řešeny pozitivní faktory imigrantů, ale příčina příchodu může být i z negativního hlediska. S příchodem cizinců do České republiky za záměrem studia přicházejí značné dopady na českou ekonomiku. Jedním z ekonomických dopadů lze uvést dopad na české školství. Pro všechny cizí národnosti, které

přišli studovat vysokoškolské vzdělání do České republiky v českém jazyce, je studium hrazeno. Pokud ale studenti po ukončení svých studií odejdou zpátky do své země, znamená to negativní dopad na českou ekonomiku. Na druhou stranu, kdyby se studenti jiného státního občanství rozhodli v České republice zůstat a najít si zaměstnání, pro českou ekonomiku by to představovalo značný přínos. Zejména ve snížení procenta nezaměstnanosti.

Občané Ukrajiny, Vietnamu a Mongolska, které jsou častými menšinami České republiky, mají značný podíl na negativním dopadu České republiky. Tyto národnosti se do ČR stěhují zejména za lepšími pracovními podmínkami. To by v mnoha ohledech znamenalo pozitivní dopad, především ve vyplnění pracovních míst. Avšak děti těchto menšin, které zahájí povinnou školní docházku v České republice, nemají žádné nebo skoro žádné znalosti českého jazyka. Hovoří se tak o zpomalení výuky ostatních žáků a vysoce náročné práci pedagogů.

Následujícím ekonomickým dopadem je poskytnutí životně důležitých potřeb žadatelům o azyl nebo doplňkovou ochranu, těchto osob však není mnoho. Je to zejména z toho důvodu, že nesplňují zadané požadavky. To může vést k nežádoucímu dopadu na Českou republiku, a to v oblasti kriminality. Osoby, které nezískali žádanou podporu, mohou začít páchat trestné skutky. Přesný počet trestných skutků spáchaných cizinci v období 2008-2018 řeší následující kapitola. Důležitým dopadem na Českou republiku ve státním rozpočtu je hospodářská kriminalita cizinců. Cizinci, v ČR pracují velmi často nelegálně a krátí si tím obligatorní daně viz. Obrázek č. 13.

Mezi sociální příčiny spadá imigrace občanů do České republiky ze států, ve kterých mají velmi špatné životní podmínky nebo zdravotní péči. Mezi takové menšiny se řadí osoby z Ukrajiny nebo Mongolska. Příchozí cizinci tak v České republice vyznávají různá náboženství a jiné zvyky. To způsobuje negativní sociální dopad na Českou republiku. Nezařazují se do majoritní části obyvatelstva a zůstávají uzavřeni ve své komunitě. Majoritní společnost si vytvoří oproti minoritě předsudky, což může vést k větší podezřívavosti cizinců v kriminální oblasti.

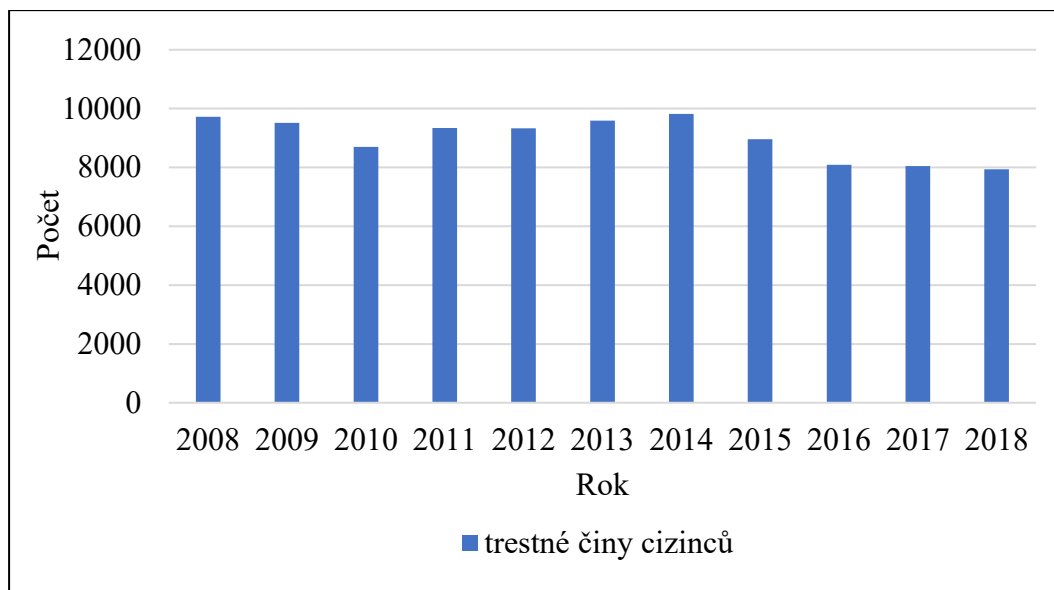
4 ANALÝZA KRIMINALITY CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V této kapitole bude provedena analýza kriminality cizinců od roku 2008 do roku 2018. Zmíněné období je zvoleno proto, aby byl jasně vidět trend cizinecké kriminality. K porovnání hledaných dat budou autoru práce k nápomoci stránky Policie ČR, Českého statistického úřadu, Ministerstva vnitra ČR a Generálního ředitelství vězeňství České republiky. Cizinec, volí Českou republiku jako jeho cílovou destinaci z různých důvodů. Mezi jeho důvody imigrace může být i páchaní kriminality. Vývoj této kriminality a počet osob, které trestný čin spáchali, bude zobrazen v následující podkapitole.

4.1 Vývoj trestných činů cizinců

Nejdůležitějším pozorováním na této práci je počet trestných činů spáchaných cizinci v letech 2008 až 2018. Zkoumaná problematika je zachycena na obrázku č. 5. Aby mohl být určen podíl cizinců na páchaní kriminality, musí se vymezit registrované a objasněné skutky všech osob (občané ČR a cizinci), které znázorňuje obrázek č. 6. V této podkapitole se taktéž nacházejí stíhané, obviněné a odsouzené osoby.

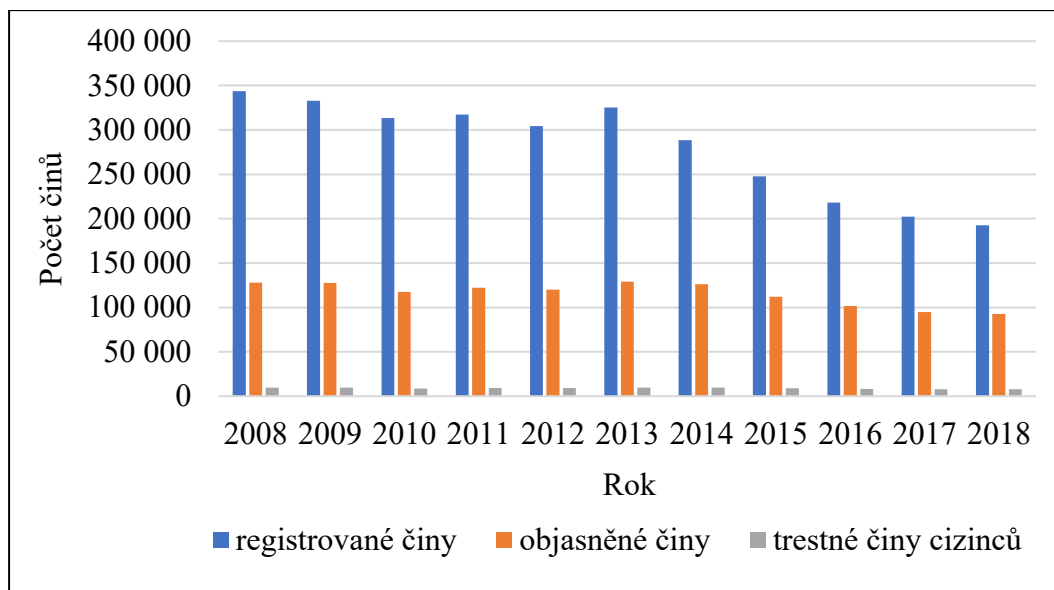
Obrázek č. 5 zobrazuje vývoj trestné činnosti cizích státních příslušníků. Na obrázku jsou znázorněny trestné činy cizinců, nikoliv počet cizinců na trestných činech. A to z toho důvodu, protože jedna osoba může spáchat více trestných činů. Jedná se o trestné činy objasněných případů z registrované kriminality. Dodatečné objasněné skutky nejsou v obrázku zaznamenány. Trestné konání cizinců se pohybuje od roku 2008 do roku 2018 na skoro stejné úrovni. V roce 2018 bylo trestných činů cizinců 7 932, to je o 1,4 % méně než v roce 2017. I když počet evidovaných cizinců v České republice stále stoupá, kriminalita je v posledních 10 letech téměř vyrovnaná. Pohybuje se okolo 8 až 10 tisíce skutků za rok. To znamená, že cizinci, kteří v ČR pobývají na krátkodobý nebo nelegální pobyt nejsou v evidenci registrováni. Z toho vyplývá, že stav cizinců je podceněn. Na druhou stranu někteří cizinci, kteří se odstěhovali z České republiky a neodhlásili se, zvyšují hodnotu podceněného stavu. Z obrázku lze vidět, že kriminalita lineárně nestoupá, tudíž nově přicházející cizinci nemají v úmyslu páchat na českém území kriminalitu.

Obrázek 5 - Kriminalita cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2008-2018)

Jak lze vidět z obrázku č. 6, počet registrovaných skutků se rok od roku snižuje. Za posledních 10 let se zaregistrovalo o 151 tisíc trestných skutků méně. V roce 2018 bylo registrováno 192 405 trestných skutků. Oproti předešlému roku se nárůst zmenšil o 4,9 %. Z registrovaných případů je podle obrázku objasněných činů o více jak polovinu méně. To znamená, že SKPV neměla dostatek důkazů k danému trestnému činu a trestný čin nebyl objasněn. Obrázek nezahrnuje dodatečně objasněné skutky. Po započítání dodatečných objasněných skutků by se poté šedý sloupec zvýšil. Podíl cizinců na objasněných skutcích byl v roce 2018 8,55 %. Zjistil se podílem objasněných případů všech osob a počtem trestných činů cizinců. Jestliže se podíl cizinců za rok 2018 porovná s rokem 2008, kde podíl činil 7,59 %, nebo s rokem 2013 (7,42 %) lze hovořit o růstu. Důvodem je nižší registrovaná i objasněná kriminalita, a to zejména od roku 2014. Tudíž se podíl cizinců počítá z menšího základu, a proto je výsledné procento vysoké.

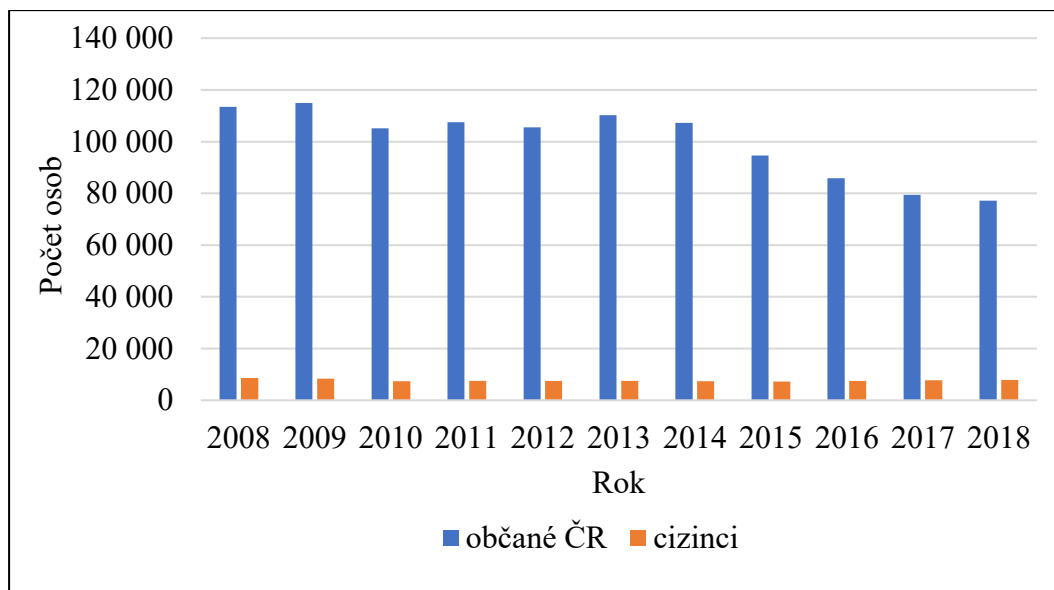
Obrázek 6 - Trestné činy cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2008-2015; Statistické přehledy kriminality za rok 2016-2018)

4.2 Stíhání, obvinění a odsouzení cizinci

V momentě, kdy cizí státní příslušník spáchá trestný čin, je vyšetřován Policií ČR. Vyšetřované neboli stíhané osoby jsou zobrazeny na obrázku č. 7. Jestliže se stíhaná osoba prokáže provinile, je obviněna anebo dokonce odsouzena z trestního činu. Rozdíl mezi počtem obviněných a odsouzených je vystiženo v tabulce 4. Tato podkapitola také určuje, jaké národnosti páchají kriminalitu na území České republiky nejvíce.

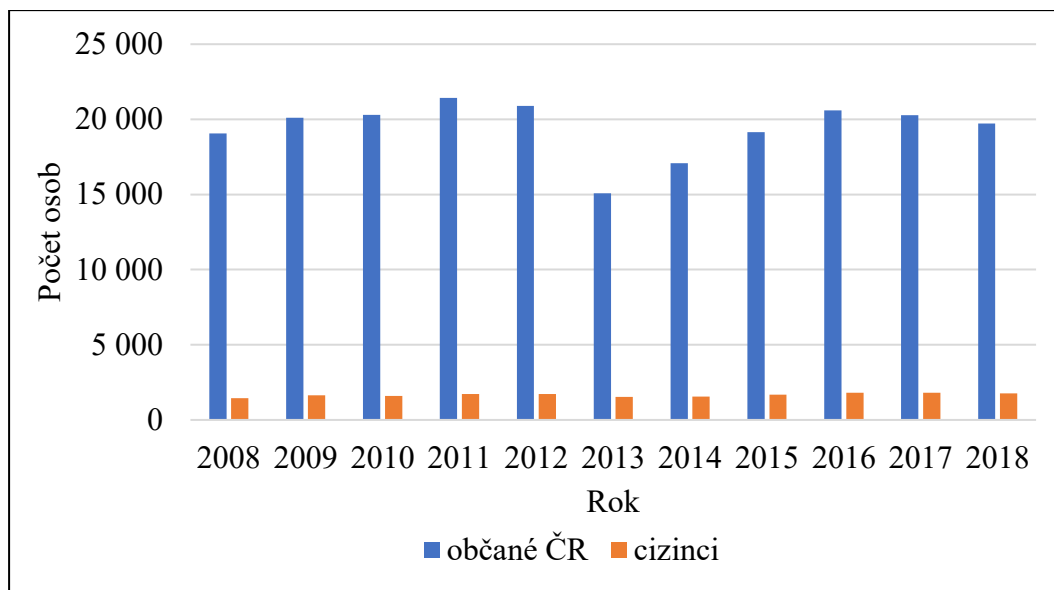
Následující obrázek č. 7 zobrazuje vývoj počtu stíhaných nebo vyšetřovaných osob od roku 2008 do roku 2018. V roce 2018 bylo v České republice cizinců na trvalý a dlouhodobý pobyt kolem 4,8 % a podíl cizinců na počtu stíhaných nebo vyšetřovaných osob činil 9,2 %. Může se tedy hovořit o vysokém procentu stíhaných a vyšetřovaných cizích státních příslušníků. Nicméně jsou tu dvě důležité souvislosti. První je ta, že cizinců v České republice pobývá o mnoho více než statistiky ukazují. Druhá souvislost je taková, že celkový počet stíhaných a vyšetřovaných osob je značně menší než v minulých letech. Tudíž se podíl počítal z menšího základu. Přesně po 11 letech se počet stíhaných a vyšetřovaných osob snížil o 37 063 (-30,4 %). Od roku 2008 do roku 2018 bylo cizinců stíháno kolem 8 tisíc. Naopak občanů ČR od roku 2014 velmi upadá. V roce 2008 bylo stíháno 113 481 českých občanů a v roce 2018 77 173, to je o 32 % méně.

Obrázek 7 - Počet stíhaných a vyšetřovaných osob v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2008-2018)

Dále je na obrázku č. 8 zachycen vývoj odsouzených a obviněných osob od roku 2008 do roku 2018. Jak na zmíněném obrázku, tak v následující tabulce se jedná o osoby ve vězení. Z obrázku lze pozorovat, že počet obviněných a odsouzených cizinců se za celé sledované období zásadně nemění. Ročně se počet odsouzených a obviněných cizinců pohybuje okolo 1 600. V posledních pěti letech se podíl cizinců na obviněných a odsouzených osobách v České republice pohybuje okolo 8 %. V roce 2018 byl celkový počet stíhaných cizinců 7 817 a obviněných/odsouzených 1 765 osob. Z toho vyplývá, že cca 6 000 cizinců nebylo obviněno nebo odsouzeno. Důvodů, proč to tak je, je spousta. Například se u těchto cizinců neprokázala vina pro nedostatek důkazů nebo jim samosoudce udělil trestní příkaz atd. Samosoudci mohou uložit trestní příkaz podle zákona 141/1961 Sb. o trestním řízení. Je jím např. udělení domácího vězení do maximální doby jednoho roku, zákaz vykazovat činnost, zákaz vstupu na různé akce nebo vyhoštění ze země.

Obrázek 8 - Počet obviněných a odsouzených osob v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistická ročenka vězeňské služby ČR 2018)

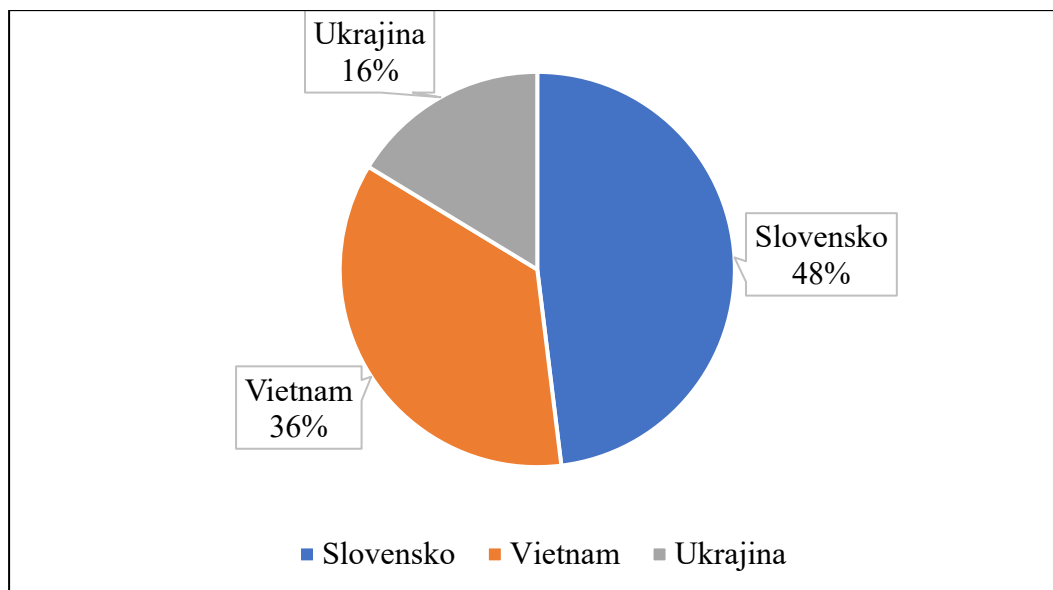
Předchozí obrázek č. 8 zachycuje obviněné a odsouzené osoby dohromady. Tabulka 4 člení tyto osoby na občany České republiky a na cizince. V roce 2018 byl podíl obviněných cizinců na celkovém počtu obviněných 29,7 % a odsouzených 6,2 %. Obviněných cizinců ve vazbě je tedy podstatně více než odsouzených cizinců. Cizinci jsou poslány do vazby a přistupuje se k co nejrychlejšímu odsouzení. Důvodem je, že obvinění cizinci by mohli odejít z České republiky a nikdy se už nevrátit.

Tabulka 4 - Vývoj obviněných a odsouzených osob ve vězení v letech 2008-2018

Rok	obvinění		odsouzení	
	občané ČR	cizinci	občané ČR	cizinci
2008	1 897	505	17 156	944
2009	1 781	579	18 317	1 057
2010	1 894	549	18 398	1 051
2011	2 002	611	19 422	1 119
2012	1 631	552	19 266	1 163
2013	1 721	587	13 365	936
2014	1 642	543	15 437	1 006
2015	1 465	495	17 675	1 175
2016	1 372	535	19 230	1 271
2017	1 287	522	18 982	1 289
2018	1 276	540	18 452	1 225

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistická ročenka vězeňské služby ČR 2018)

Dle obrázku č. 9 spáchali nejvíce trestných činů občané ze Slovenska, dále z Vietnamu a na posledním místě z Ukrajiny. Právě tyto tři národnosti žijí trvale nebo dlouhodobě v České republice nejvíce. K 31.12. 2018 pobývalo v ČR na trvalý, dlouhodobý a přechodný pobyt a dále na dlouhodobá víza celkem 564 345 osob. Z toho dle statistických údajů Diblíkové (2019, s. 70) pobývalo v ČR 131 302 občanů z Ukrajiny, 116 817 občanů ze Slovenska a 61 097 občanů z Vietnamu. Z toho vyplývá, že kriminalita občanů Ukrajiny je nejmenší. Slováci jsou na druhém místě největšího zastoupení v České republice. Nicméně, obviněných a odsouzených je jich nejvíce. Nejmenší počet občanů zastávají Vietnamci, kteří zastupují druhé místo v největším počtu obviněných a odsouzených osob.

Obrázek 9 - Nejčastější občanství obviněných a odsouzených cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (ČSÚ, 2008-2018)

Následující dvě podkapitoly se zabývají trestními druhy. Jak už bylo nastíněno v kapitole 2.1 Dělení a druhy kriminality, trestné činy jsou rozděleny policejní statistikou do šesti skupin podle typu trestného konání. Význam se nachází pouze u prvních čtyř skupin, zbývající dvě skupiny již význam nemají. K obecné kriminalitě se řadí majetková, násilná a mravnostní kriminalita. Další skupiny se nazývají hospodářská, ostatní a zbývající kriminalita.

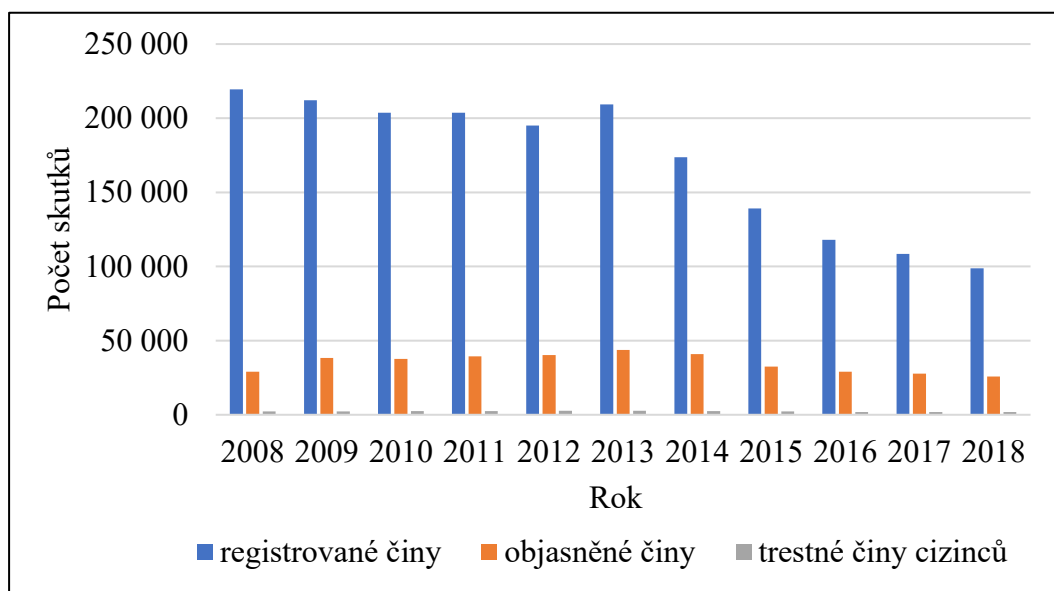
Obrázky a tabulky zmíněných šesti druhů kriminalit obsahují pouze objasněné skutky z registrovaných případů, nikoliv dodatečně objasněné skutky. Procentuální objasněnost z registrovaných případů se v obrázcích nenachází, poněvadž by podíl trestných činů cizinců nebyl jasně viditelný. V tabulkách je vybráno pouze pět nejčastějších trestných činů za rok 2018. Tabulky neobsahují vývoj od roku 2008 do roku 2018, protože se jedná o opakovanou kriminalitu páchanou cizinci.

4.3 Trestné činy cizinců na obecné kriminalitě

Majetková kriminalita

Majetková trestní činnost je nejčastějším druhem, kterou páchají cizinci pobývající na území České republiky. Obrázek č. 10 znázorňuje majetkovou kriminalitu cizinců od roku 2008 do roku 2018. Počet trestných skutků není z obrázku až tak viditelný, nicméně pohybuje se kolem dvou tisíc ročně. V roce 2018 činil podíl registrované majetkové kriminality cizinců na celko-

vých registrovaných činech nejvíce ze všech druhů, a to 51,28 %. Největší objasněnost na registrovaných případech se zaregistrovala v roce 2018 (26,11 %) a nejmenší v roce 2008 (13,23 %). V roce 2018 byla velká objasněnost z toho důvodu, že registrovaných majetkových činů bylo pouze 98 670. Což je nejméně za celých 11 let. Průměrná objasněnost na registrovaných případech činila za sledované období 21,26 %. Objasněné činy se pohybují okolo třiceti až čtyřiceti tisíci za kalendářní rok. Od roku 2008 do roku 2018 byl průměrný podíl trestných činů cizinců 6,56 %. V roce 2018 činil podíl objasněnosti majetkové kriminality cizinců na objasněnosti celkové kriminality cizinců 27,76 %. To je nejvyšší procento z obecné i hospodářské kriminality. Podíl trestných činů cizinců v roce 2018 činil 6,80 %. Spočítal se jako podíl mezi objasněnými celkovými majetkovými skutky a počtem trestných činů cizinců. Což je méně o 1,75 % než je podíl cizinců na celkové objasněné kriminalitě. Tudiž lze usuzovat, že majetková kriminalita nejeví až tak závažný problém.

Obrázek 10 - Majetková kriminalita cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2008-2015; Statistické přehledy kriminality za rok 2016-2018)

Tabulka 5 znázorňuje, které trestné skutky páchali cizinci v roce 2018 nejvíce. Největší zastoupení majetkové kriminality činily v roce 2018 krádeže. Podíl těchto krádeží na podílu trestných činů cizinců na objasněných skutcích je o 27,31 % větší, tudíž cizinci páchají krádeže podstatně více než občané České republiky. Krádeže se dělí na několik odvětví. Mezi největší počet patří kapesní krádeže (168). Více než čtvrtinu kapesních krádeží spáchali cizinci, s porovnáním s občany České republiky. Do ostatních krádeží patří už méně početné. Jako například: krádeže motorových vozidel (86), krádeže věcí z aut (116), krádeže na osobách (121), krádeže v bytech

(47) a krádeže v jiných objektech (520). Druhé největší zastoupení jsou krádeže vzniklé vloupáním. Mezi nejčastější vloupání patří: vloupání do rodinných domů (47), do bytů (19), do restaurací (10), do obchodů (21) a vloupání do ostatních objektů (115). V roce 2018 se dopustilo podvodu 151 cizinců. U ostatních krádeží, krádežích způsobené vloupáním a u podvodu se jedná o menší procento, než je podíl trestných činů cizinců na objasněných skutcích viz. Obrázek č. 6. Problém rovněž nastává v poslední uvedené nejčastější majetkové kriminalitě. Jedná se o poškození cizí věci, kterou způsobilo 139 cizinců a podíl je o 0,3 % větší, než je podíl trestných činů cizinců na objasněných skutcích.

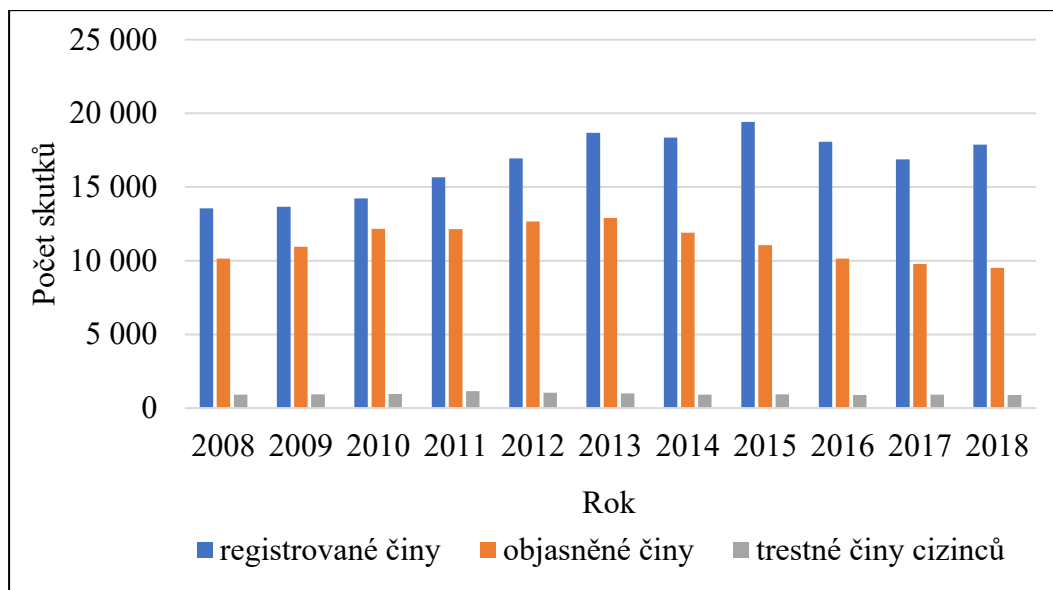
Tabulka 5 - Nejčastější majetková kriminalita cizinců v roce 2018

Trestný čin	Počet	Podíl na ČR v objasněných činech v %
kapesní krádeže (§ 205 trestního zákoníku)	168	24,38
ostatní krádeže (§ 205, 207 trestního zákoníku)	991	6,39
krádeže vloupáním (§ 178, 205 trestního zákoníku)	225	5,09
podvod (§ 209 trestního zákoníku)	151	6,77
poškození cizí věci (§ 228 trestního zákoníku)	139	8,80

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistické přehledy za rok 2018)

Násilná kriminalita

Jak lze vidět z obrázku č. 11 na objasněných skutcích, tento druh kriminality není tak často páchan jako kriminalita majetková. Počet trestných skutků násilné kriminality se pohybuje okolo jednoho tisíce za rok. Od roku 2008 až 2018 bylo registrováno dohromady 183 167 trestných skutků. Podíl zjištěné násilné kriminality na zjištěnou celkovou kriminalitu cizinců dosahoval v roce 2018 9,29 %. Z registrovaných případů bylo objasněno 123 400 trestných činů. Objasněnost je tedy podstatně větší než u majetkové kriminality. Průměrně bylo od roku 2008 do roku 2018 objasněno 68,27 % činů. Nejvíce objasněnost činila v roce 2009 (80,10 %) a nejméně v roce 2018 (53,18 %). Podíl objasněnosti násilné kriminality cizinců na celkové kriminalitě cizinců činil v roce 2018 10,24 %. Násilná kriminalita se tedy u cizinců projevuje poměrně často. Podíl cizinců na objasněných skutcích je za rok 2018 o 3,44 % větší než u kriminality majetkové.

Obrázek 11 - Násilná kriminalita cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2008-2015; Statistické přehledy kriminality za rok 2016-2018)

Na začátku kapitoly bylo uvedeno, že kriminalita páchaná cizinci je v každém roce skoro na stejné úrovni. Násilná kriminalita obsahuje skupinu vraždy, která se za posledních pět let velmi změnila, a proto stojí za zmínku. Tabulka 6 trestný čin vraždy neobsahuje, protože v roce 2018 podíl cizinců páchající jakoukoliv vraždu byl z uvedených pěti nejčastějších násilných kriminalit nejmenší. Za rok 2018 skupina vraždy činila podíl 8,65 % na celkovém počtu vražd. Na druhou stranu v roce 2017 dosahoval podíl 19,57 %. Nejčastěji se jednalo o vraždu motivovanou osobními vztahy. V roce 2016, 2015 a 2014 činil podíl okolo 12 %. Podíl cizinců na celkovém počtu vražd průměrně činil za posledních pět let 12,99 %. Tudíž vraždy představují velký problém a lze říci, že jsou páchany více cizinci nežli občany České republiky.

V tabulce 6 lze pozorovat, že cizinci v roce 2018 nejvíce ze všech trestných skutků úmyslně ublížili na zdraví. Druhé zastoupení má v tabulce loupež, kterou cizinci spáchali v počtu 125. Loupež a vraždy se tak stávají velmi obvyklým trestným skutkem cizinců. Velmi častým trestným činem je porušování domovní svobody. Pod tímto činem si lze představit podle trestního zákona č. 40/2009 Sb. § 178 nezákonné vniknutí do rezidence jiné osoby nebo v dané rezidenci neoprávněně pobývat. Další nejčastější trestné činy jsou vyhrožování a vydírání. Všechny uvedené trestné činy kromě vydírání a porušování domovní svobody přesahují procento podílu cizinců na objasněných skutcích, které je 8,55 %. Z toho lze usoudit, že násilná kriminalita jeví vážný problém. Tento fakt může vést majoritu České republiky k předsudkům vůči minoritě (cizincům).

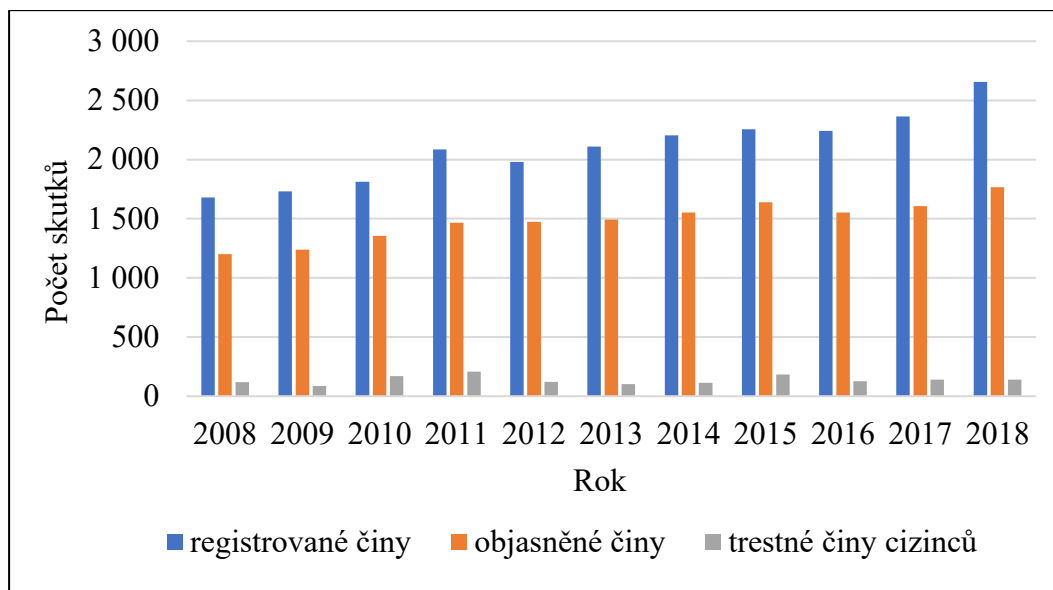
Tabulka 6 - Nejčastější násilná kriminalita cizinců v roce 2018

Trestný čin	Počet	Podíl na ČR v objasněných činech v %
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145–146 a trestního zákoníku)	339	9,81
loupež (§ 173 trestního zákoníku)	125	14,32
nebezpečné vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku)	143	9,10
porušování domovní svobody (§ 178 trestního zákoníku)	78	6,44
vydírání (§ 175 trestního zákoníku)	66	8,79

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistické přehledy za rok 2018)

Mravnostní kriminalita

Obrázek č. 12 zachycuje mravnostní kriminalitu páchanou cizinci v letech 2008-2018. Registrovaných skutků cizinců je ze všech druhů kriminality nejméně. A to kolem 100-200 činů za rok. Avšak, celkových registrovaných případů rok od roku přibývá. Do roku 2010 se hodnota udržovala do dvou tisíc, v současném roce hodnota dosahuje už skoro tři tisíce. V roce 2018 dosahovaly mravnostní registrované skutky na celkových zjištěných skutečích podílu 1,28 %. Což značí nejmenší podíl na celkové registrované kriminalitě cizinců. Objasněnost mravnostní kriminality cizinců na objasněnosti celkové kriminality cizinců za rok 2018 je 1,90 %. Objasněné skutky dosahují téměř stejného procenta jako u násilné kriminality, ale výrazně větší jak u kriminality majetkové. Průměrná objasněnost od roku 2008 do roku 2018 dosahuje 70,92 %. Pod 70 % objasněnosti dosahují poslední tři roky. Nejmenší objasněnost byla zpozorována v roce 2018 (66,52 %). Nejvíce objasněných případů bylo v roce 2012 (74,36 %). Největší počet trestných činů se zaznamenalo v roce 2011 s počtem 208 a podíl činil 14,20 %. To je o 6,55 % více než podíl trestných činů cizinců v roce 2011. Naopak v roce 2018 dosahoval podíl trestných činů cizinců na objasněných skutečích mravnostní kriminality 7,87 %. To vyznačuje o 0,68 % méně, než bylo v tomto roce dohromady trestných činů cizinců.

Obrázek 12 - Mravnostní kriminalita cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2008-2015; Statistické přehledy kriminality za rok 2016-2018)

Z tabulky 7 lze sledovat, že z mravnostní kriminality byl u cizinců nejvíce zjištěn trestný čin znásilnění a ostatní pohlavní úchyly. Je ovšem nutné podotknout, že oběti znásilnění apod., spíše nahlásí cizí osobu než například osobu příbuznou. Tudíž podíl na Českou republiku v objasněných případech znásilnění je sporný. Na druhém místě největšího podílu na ČR v objasněných činech je kuplířství, kterého se dopustily pouze 4 osoby, ale na celkovém počtu (24) mají cizinci celkem velké zastoupení. Dalo by se říci, že každá 6. osoba spáchala tento trestný čin. Pod podíl trestných činů cizinců na všech objasněných případech v roce 2018 spadá pouze pohlavní zneužívání a sexuální nátlak. Mravnostní kriminalitu páchají tedy cizinci ze všech druhů kriminality nejméně, avšak podíl na ČR v objasněných činech víceméně přesahuje podíl trestných činů cizinců na objasněných činech. Z toho vyplývá, že mravnostní kriminalitě by se mělo Policií ČR dbát větší pozornosti.

Tabulka 7 - Nejčastější mravnostní kriminalita cizinců v roce 2018

Trestný čin	Počet	Podíl na ČR v objasněných činech v %
znásilnění (§ 185 trestního zákoníku)	79	18,00
ostatní pohlavní úchyly (§ 358 trestního zákoníku)	27	11,25
pohlavní zneužívání ostatní (§ 187/1,3,4 trestního zákoníku)	16	3,69
kuplířství (§189 trestního zákoníku)	4	16,67
sexuální nátlak (§ 186 trestního zákoníku)	3	6,38

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistické přehledy za rok 2018)

4.4 Trestné činy cizinců na ostatní kriminalitě

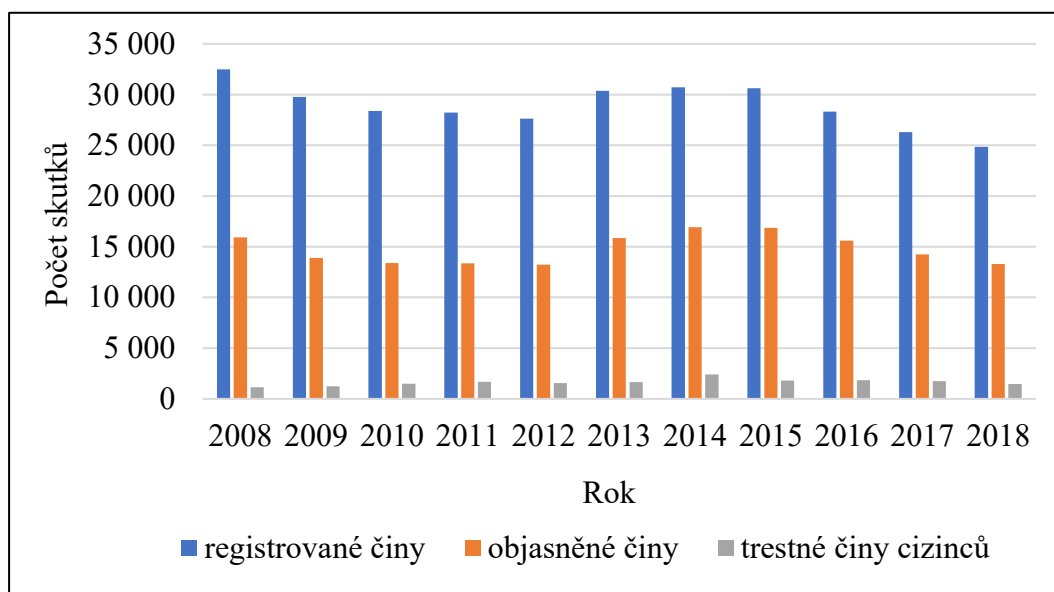
Jak už bylo řečeno v kapitole 2.1 Dělení a druhy kriminality, do skupiny ostatních druhů spadají druhy, které nepatří do obecné kriminality. V této skupině lze nalézt kriminalitu hospodářskou, ostatní a zbývající.

Hospodářská kriminalita

Na posledním obrázku č. 13 je zachycena hospodářská kriminalita cizinců. Registrovaných případů se za posledních 11 let zaregistrovalo průměrně 28 875. Což hospodářskou kriminalitu staví na druhé místo nejvíce zjištěných případů. Nejvíce zjištěných trestných činů bylo v roce 2008 (32 474) a nejméně v roce 2018 (24 837). Dalo by se tedy říci, že počet činů hospodářské kriminality postupem času ubývá. Nejprve registrované činy lineárně upadají, poté opět rostou a od roku 2016 opět klesají. V roce 2018 představoval podíl registrovaných případů hospodářské kriminality cizinců na celkové zjištěné kriminalitě 12,91 %. Z obrázku lze vidět, že objasněných případů je zhruba o polovinu méně nežli registrovaných. Průměrně se od roku 2008 do roku 2018 objasnilo 14 784 trestných činů. Tedy 51,2 % z registrovaných případů. Z toho lze např. odvodit, že k mnoha případům nebyl nalezen důkaz.

Objasněnost trestných činů cizinců hospodářské kriminality a objasněnost trestných skutků cizinců celkové kriminality v roce 2018 vykazuje podíl 14,33 %. Trestné činy cizinců se pohybují okolo dvou tisíc, stejně tak jako u majetkové kriminality. Podíl trestných činů cizinců od roku 2008 do roku 2011 poměrně roste. V roce 2008 byl podíl 7,29 % a v roce 2018 činil 11,08 %. Mezi těmito lety dosahoval podíl i 14,18 % (2014). Průměrně se tedy pohybuje kolem 11 %.

Trestné činy cizinců jsou každý rok relativně na stejné úrovni. Naopak registrované činy ze začátku lineárně upadají, poté opět rostou a od roku 2016 opět klesají. Podíl trestných činů cizinců hospodářské kriminality na trestných činech cizinců celkové kriminality je 21,85 %.

Obrázek 13 - Hospodářská kriminalita cizinců v letech 2008-2018

Zdroj: vlastní zpracování podle (Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2008-2015; Statistické přehledy kriminality za rok 2016-2018)

Následující tabulka říká, jaká hospodářská kriminalita byla páčána cizinci nejvíce za rok 2018. Nicméně, přesně těchto skutků se cizinci dopouštěli i v dřívějších letech. První místo zaujímá trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny. Tohoto trestného skutku se dopustilo v roce 2018 549 cizinců. Rovněž lze z tabulky vyčíst, že tento trestný skutek páchají zejména cizinci. Druhým největším podílem na ČR v objasněných činech je porušování práv k ochranné známce. Gřivna a kol. (2019, s. 517) poukazují na skutečnost, že trestných činů hospodářské kriminality se dopouštějí cizinci z různých států. Avšak, porušování práv k ochranné známce provádějí zejména občané z Vietnamu.

Dalším trestným činem, který má značný podíl na Českou republiku je zkrácení daně. Toho se dopouštějí především cizinci, kteří žijí na českém území po delší dobu. Zejména se jedná o osoby, kteří zaměstnávají pracovníky, za které neodvádějí obligatorní pojištění. Nižšího procenta se dopouštějí cizinci v podvodu, v padělání či v pozměnění platebního prostředku. Závěrem je tedy na místě sdělit, že cizinci páchají hospodářskou kriminalitu ve větší míře než kriminalitu násilnou a mravnostní, ale zároveň méně než kriminalitu majetkovou.

Tabulka 8 - Nejčastější hospodářská kriminalita cizinců v roce 2018

Trestný čin	Počet	Podíl na ČR v objasněných činech v %
padělání a pozměňování veř. listiny (§ 348 trestního zákoníku)	549	73,99
neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234 trestního zákoníku)	159	8,86
porušování práv k ochranné známce a jiným označením (§ 268 trestního zákoníku)	139	39,27
podvod (§ 209 trestního zákoníku)	94	4,40
zkrácení daně (§ 240 trestního zákoníku)	71	15,04

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistické přehledy kriminality v roce 2018)

Ostatní kriminalita

Jelikož jsou k dispozici údaje uvedené v tabulce pouze od roku 2016, nebudou tedy registrované, objasněné a trestné činy znázorněny v rozmezí deseti let, tak jako v předešlých obrázcích, ale pouze ve srovnání s roky 2017 a 2016. V roce 2018 se zjistilo 26 703 případů ostatní kriminality. Ze zjištěných případů se objasnila většina a to 20 184 trestných skutků. Objasněnost za rok 2018 tedy činila 75,59 %, to je druhá největší objasněnost za daný rok ze všech druhů kriminality. V roce 2017 byla objasněnost o 1,24 % menší než v roce 2018 a v roce 2016 dosahovala objasněnost také s porovnáním roku 2018 menšího procenta a to -0,43 %. U ostatní kriminality tedy objasněnost případů kolísá.

V roce 2018 se rovná podíl registrovaných trestných činů ostatní kriminality na celkových zjištěných případech 13,88 %. Což ostatní kriminalitu staví za majetkovou kriminalitu na druhé místo. Podíl objasněných trestných činů za rok 2018 na celkové objasněnosti trestných činů cizinců byl 21,75 %. Podíl objasněnosti ostatní kriminality je až za majetkovou (27,76 %) a zbývající kriminalitou (24,00 %).

Z tabulky 9 lze vyčíst 5 typů ostatní kriminality páchanou cizinci nejvíce za rok 2018. S největším počtem (902) je maření výkonu úředního rozhodnutí. Podle § 337 trestního zákoníku 40/2009 Sb. si lze představit maření jako porušování zákazu činnosti, která osobě byla zamítnuta. Dále osoba přebývá v České republice i přes rozkaz vyhoštění. Tento typ ostatní kriminality nemá největší podíl na ČR v objasněných činech. Je jím výtržnictví (9,43 %). Výtržnictví

i maření přesahují podíl trestných činů cizinců na objasněných případech (8,55 %) v roce 2018. Ostatní kriminalita je tedy v těchto dvou případech páchána proporcionálně více než občané ČR. Pod hranici podílu spadá nedovolená výroba a držení psychotropních látek, ohrožování výchovy dítěte a sprejerství. Cejp (2018, s. 69) uvádí, že na drogové kriminalitě se podílejí příslušníci z Vietnamu.

Tabulka 9 - Nejčastější ostatní kriminalita cizinců v roce 2018

Trestný čin	Počet	Podíl na ČR v objasněných činech v %
maření výkonu úředního rozhodnutí (§ 337 trestního zákoníku)	902	8,63
nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro sebe, pro jiného a pro výrobu (§ 283, 284, 286 trestního zákoníku)	341	7,51
výtržnictví (§ 358, 359 trestního zákoníku)	197	9,43
ohrožování výchovy dítěte (§ 201, 202 trestního zákoníku)	74	7,04
sprejerství (§ 228/2 trestního zákoníku)	45	4,89

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistické přehledy kriminality v roce 2018)

Zbývající kriminalita

Posledním druhem je zbývající kriminalita. To je taková kriminalita, která nespadá stejně tak jako kriminalita ostatní do hospodářské a do obecné kriminality. U zbývající kriminality se nachází stejný problém jako u kriminality ostatní. To je takový, že nejsou k dispozici trestné činy od roku 2015 a níž. Tudíž se následovně srovnají registrované, objasněné a trestné činy s rokem 2017 a 2016. V roce 2018 se registrovalo 25 974 případů. Z těchto registrovaných případů se objasnilo 85,75 %. Objasněnost zbývající kriminality je tedy na prvním místě za rok 2018 ze všech výše uvedených druhů kriminality. Objasněnost v roce 2017 činila o 1,11 % více a za rok 2016 dokonce o 2,38 % více. Z toho vyplývá, že objasněnost registrovaných případů rok od roku pomalu klesá.

V roce 2018 byl podíl registrovaných trestných činů zbývající kriminality na kompletních registrovaných případech 13,5 %. Zbývající kriminalita je tedy o 0,38 % méně páchána s porovnáním s ostatní kriminalitou. Podíl objasněných trestných skutků na celkových objasněných skutcích činí 24,00 %. A proto se osoby dopouštějí trestných činů zbývající kriminality hned za majetkovou kriminalitou nejvíce.

Tabulka 10 představuje nejčastější trestné činy zbývající kriminality páchané v roce 2018. Nicméně je nutné podotknout, že tyto činy byly velmi podobně konány i v letech předchozích. Nejvyšší počet a také nejvyšší procento má trestný skutek ohrožování pod vlivem návykových látek, opilství. Tento čin spolu s dopravními nehodami páchali cizinci proporcionálně více než občané ČR. Pod procento podílu trestných činů cizinců na objasněných činech (8,55 %) patří zanedbání povinné výživy, ublížení na zdraví z nedbalosti a ostatní trestná činnost. Dle trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. ostatní trestná činnost zahrnuje v části druhé Hlavy I, II, IV, VII, X. Tyto Hlavy se nazývají se následovně:

- trestné činy proti životu a zdraví,
- trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství,
- trestné činy proti rodině a dětem,
- trestné činy obecně nebezpečné a
- trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných.

Tabulka 10 - Nejčastější zbývající kriminalita v roce 2018

Trestný čin	Počet	Podíl na ČR v objasněných činech v %
ohrožování pod vlivem návykových látky, opilství (§ 274, 360 trestního zákoníku)	868	11,52
dopravní nehody silniční nedbalosti (§ 143, 147, 148, 273, 274, 277, 360 trestního zákoníku)	429	9,76
zanedbání povinné výživy (§ 196 trestního zákoníku)	383	4,27
ostatní trestná činnost (§ 149-151, 164-167, 181-184, 218, 220-221, 227, 272-273, 275-278, 280, 328, 335-336, 344-347, 350-351, 364-365, 367-368 trestního zákoníku)	41	3,98
ublížení na zdraví z nedbalosti-ostatní (§ 143, 147, 148, 274 trestního zákoníku)	10	5,26

Zdroj: vlastní zpracování podle (Statistické přehledy kriminality v roce 2018)

Závěrem této kapitoly se dá říct, že v každém významovém druhu se nachází trestný čin, který páchají cizinci více nežli občané České republiky. Příkladem závažného problému majetkové

kriminality jsou krádeže, násilné kriminality loupeže, mravnostní kriminality znásilnění a hospodářské kriminality padělání a pozměňování veřejné listiny. Z hlediska frekvence je na prvním místě majetková kriminalita a na posledním mravnostní.

Nyní je na místě sdělit fakt, který je v rozporu s vyhodnocením kriminality páchanou cizinci. Každým rokem v březnu provádí CVVM průzkum, kdy svým respondentům pokládá otázku, zda si myslí, že cizinci způsobují nárůst kriminality v České republice. V roce 2018 kladně odpovědělo 64 % respondentů, 10 % odpovědělo záporně a zbylé procento se nevyjádřilo. V porovnání s předešlými lety se procenta souhlasu, nesouhlasu a nevyjádření na danou otázku téměř nemění. (Díblíková a kol., 2019, s. 73) Jak lze pozorovat na obrázku č. 7, kriminalita cizinců se za posledních 11 let nijak rapidně nezměnila. V každém roce se udržuje kolem devíti až desíti tisíc. Tudíž lze vyvodit, že k nárůstu kriminality nedochází. A to už z toho důvodu, že i když se každým rokem zvyšuje počet cizinců pobývajících na území České republiky, jejich spáchané trestné činy se pohybují stále v přibližně stejném počtu.

ZÁVĚR

Existuje spousta příčin příchodu cizince do České republiky. Příchod migranta ze své země se označuje za migraci neboli stěhování. Hlavním cílem práce bylo nejprve analyzovat vývoj migrační politiky spolu s příčinami a dopady na Českou republiku a poté provést analýzu kriminality cizinců v České republice. Neboť jedním z příčin imigrace cizince a zároveň negativním dopadem na Českou republiku může být páčání kriminální činnosti.

Vývoj migrační politiky v současné České republice byl v práci analyzován od roku 1920 do roku 2018. V tomto období byly uplatněny ekonomické, politické i sociální důvody příchodů i odchodů cizinců. V 19. století osoby emigrovali spíše z ekonomických důvodů (ztráta práce v zemědělství). Politický faktor v 1. pol. 20. století (1948) způsobil odchod enormního množství emigrantů. Další silná vlna odchodu přišla ve 2. pol. 20. století (1961-1970). Tato část byla ukončena přistěhovalci a vystěhovalci od roku 1989 do roku 2018. Pozitivum je, že se za celé období přistěhovalo více osob, nežli odstěhovalo. Největší příchod imigrantů zaznamenal rok 2007. Postupem času politický důvod odezněl, a to nejen v České republice, migranti stále více imigrovali ze sociální a ekonomické příčiny. To má však za následek spoustu dopadů na Českou republiku. Mezi nejhlavnější pozitivní dopad patří především vyplňování pracovních míst. Migranti nalézají zaměstnání zejména na nižších pozicích (dělnické práce), o které nemá domácí obyvatelstvo zájem. Najdou se ale i vyšší pozice, které vykonávají příchozí cizinci (zdravotnictví). Nižší i vyšší profese zastávají především příslušníci Ukrajiny. Negativním dopadem na ekonomiku jsou cizinci, kteří přijeli do České republiky studovat v českém jazyce a poté odcestovali zpátky do své země. Tudíž nejsou z hlediska zaměstnanosti žádným přínosem do české ekonomiky.

Negativní dopad z hlediska příchodu cizinců do České republiky je páčání kriminality. Dle sledovaného období se cizinci dopouštějí ročně okolo devíti až desíti tisíc trestných skutků. Výrazné výkyvy v posledních letech nebyly zaznamenány. V roce 2018 cizinci spáchali 8,55 % trestných činů na objasněných skutcích. Podíl trestných činů na objasněných případech sice každým rokem roste, ale zvyšuje se také procento pobývajících cizinců v České republice. V roce 2018 pobývalo 5,3 % cizinců na populaci České republiky. Do zmíněného procenta se ovšem nezapočítávají cizinci, kteří pobývají v České republice krátkodobě a nelegálně. Tudíž nelze porovnávat podíl trestných činů cizinců na objasněných případech a podíl cizinců pobývajících v České republice. Podle statistik nejsou cizinci odsuzováni v takové míře jako občané České republiky. Je jim spíše udělen trestní příkaz. Nejvíce byli v letech 2008-2018 obviněni a odsouzeni cizinci ze Slovenska, Vietnamu a Ukrajiny. Právě občané těchto zemí se v České

republiky vyskytují nejvíce. Největší zastoupení osob pobývajících na území ČR jsou občané Ukrajiny. Trestných skutků však páchají nejméně.

Po analýze kriminality se práce věnovala rozboru kriminality cizinců podle jednotlivých druhů. Nejčastěji páchají cizinci kriminalitu majetkovou, a to z více než 50 % ze všech druhů kriminality. Nejvíce trestných činů majetkové kriminality jsou krádeže. S porovnáním s občany České republiky jde o závažný trestný skutek cizinců. Násilnou kriminalitu cizinci nepáchají tak často jako kriminalitu majetkovou nebo hospodářskou. Na druhou stranu podíl spáchaných trestných činů je zdaleka větší než u majetkové kriminality. Mravnostní kriminalita cizinců má nejmenší procento podílu ze všech druhů. Nejčastějším skutkem je dlouhodobě znásilnění. Mravnostních činů je sice nejméně v porovnání s ostatními druhy kriminality, avšak v porovnání s trestnými činy občanů ČR vykazují vysoké procento podílu. Musí se ovšem brát v úvahu, že postižené osoby spíše nahlásí Policii ČR mravnostní čin od cizího státního příslušníka nežli od blízké osoby. Trestné činy cizinců u hospodářské kriminality jsou od roku 2008 do roku 2018 na stejné úrovni. Trestný skutek padělání a pozměňování veřejné listiny způsobují s porovnáním s občany České republiky převážně cizinci. Do ostatní a zbývající kriminality spadají trestné činy, které nenáleží žádnému jinému druhu. Největší podíl na Českou republiku má z ostatní kriminality trestný čin výtržnictví a ze zbývající trestný skutek ohrožování návykovými látkami.

Protože jsou cizinci více sledováni Policií ČR i veřejností než občané České republiky, může se zdát, že vykazují větší míru kriminality. Nelze jednoznačně říct, že cizinci způsobují nárůst kriminality, a to z několika důvodů. Mezi hlavní důvod se řadí neznalost přesného počtu pobývajících imigrantů na území České republiky. Dalším poznatkem je, že s pomocí srovnávací metody bylo zjištěno, že se páchání trestných činů cizinců nemění, i když narůstá jejich počet v České republice.

POUŽITÁ LITERATURA

Knižní zdroje

- [1] BROUČEK, Stanislav, GRULICH, Tomáš, eds. *Migrace a česká společnost: výběr textů a diskuse z konference k aktuálním problémům migrací*. Vyd. 1. Praha: Etnologický ústav AV ČR ve spolupráci se Senátem PČR, 2017. 190 s. ISBN 978-80-87112-61-8.
- [2] TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, eds. *Vybrané aspekty života cizinců v České republice*. Vyd. 1. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2010. 123 s. ISBN 978-80-7416-067-7
- [3] COLLIER, Paul. *Exodus. Jak migrace mění náš svět*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2017. 260 s. ISBN 978-80-7277-557-6.
- [4] DUŠAN, Drbohlav a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku: Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* Vyd. 1. Praha: SLON, 2010. 207 s. ISBN 978-80-7419-039-1.
- [5] GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST, Ivana ZOUBKOVÁ a kol. *Kriminologie*. Vyd. 5. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 588 s. ISBN 978-80-7598-554-5.
- [6] HONUSKOVÁ, Věra, Šárka OŠTÁDALOVÁ, Vladislav GÜNTER a Zdeněk UHEREK Zdeněk. *Migrace: Historie a současnost*. Vyd. 1. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. 143 s. ISBN 978-80-905942-9-6.
- [7] MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminalita etnických menšin a cizinců*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. 54 s. ISBN 978-80-7251-335-2.
- [8] NOVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. 2. Vyd. 2. Praha: Aspi, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.
- [9] PALÁT, Milan. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Vyd. 1. Ostrava: KEY Publishing, 2014. 71 s. ISBN 978-80-7418-228-0.
- [10] SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Vyd. 1. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2014. 290 s. ISBN 978-80-7380-389-6.
- [11] ŠTICA, Petr. *Etika a migrace: vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky*. Vyd. 1. Ostrava: Moravapress, 2014. 108 s. ISBN 978-80-87853-20-7.

Internetové zdroje

- [12] ANTOŠOVÁ, Šárka. 10 otázek a odpovědí – Migrační krize. *Amnesty.cz* [online]. Praha [cit. 2020-05-11]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-otazky-a-odpovedi>
- [13] CIESLAR, Jan. Více než 12 % zaměstnanosti v Česku. In: *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2020 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vice-nez-12-zamestnanosti-v-cesku-tvori-cizinci>
- [14] Cirkulační migrace a rozvoj asijsko-tichomořská perspektiva. *Migraceonline.cz* [online]. Praha: Multikulturní centrum Praha, 2009 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/cirkulacni-migrace-a-rozvoj-asijsko-tichomorska-perspektiva>
- [15] Cizinci s povoleným pobytem. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/cizinci-s-povolenym-pobytem.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- [16] Česká republika od roku 1989 v číslech. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ 2018 [cit. 2020-03-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech-2018>
- [17] ČIHOUNKOVÁ, Jitka. Kriminologie. In: *Fsps.muni.cz* [online]. Brno: Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity, 2013 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: <https://www.fsps.muni.cz/inovace-SEBS-ASEBS/elearning/kriminologie/kontrola>
- [18] Čtvrtletní zprávy o situaci v oblasti migrace. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>
- [19] Data-mezinárodní ochrana. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2018 [cit. 2020-03-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-mezinarodni-ochrana#cr>
- [20] Data-nelegální migrace. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2018 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-nelegalni-migrace-cizincu#cr>
- [21] Data-počet cizinců. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2018 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu

- [22] Data-kriminalita cizinců. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2018 [cit. 2020-27-3]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_kriminalita
- [23] DIBLÍKOVÁ, Simona, CEJP, Martin, HULMÁKOVÁ, Jana, RASZKOVÁ, Tereza, ROUBALOVÁ, Michaela, SCHEINOST, Miroslav, VEČERKA, Kazimír, ZHŘÍVALOVÁ, Petra, 2019. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-02-09]. ISBN 978-80-7338-179-0. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/454.pdf>
- [24] CEJP, Martin, DIVIÁK, Tomáš, POJMAN, Petr, SCHEINOST, Miroslav, 2018. *Trendy vývoje organizovaného zločinu a jeho vybraných forem* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2018 [cit. 2020-02-09]. ISBN 978-80-7338-171-4. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/446.pdf>
- [25] Dlouhodobý pobyt. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-dlouhodobu-pobyt.aspx>
- [26] Krátkodobý pobyt. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kratkodoby-pobyt-vizova-povinnost-bezvizovy-styk.aspx>
- [27] MÄSIAROVÁ, Lucie. Statistická ročenka vězeňské služby České republiky 2018. In: *Vscr.cz* [online]. Praha: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, © 2020 [cit. 2020-03-22]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/wp-content/uploads/2019/08/Statisticka-rocenka-Vezeňske-sluzby-Ceske-republiky-za-rok-2018.pdf>
- [28] Migration, Remittances and Development [online]. *Washington, D.C.: World bank group*, 2019 [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: http://blogs.worldbank.org/sites/default/files/mbrief31_apr_2019_0.pdf
- [29] Podíl nezaměstnaných osob k 31.12.2020. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2020 [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje>
- [30] Republikový výbor pro prevenci kriminality. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rvppk-republikovy-vybor-pro-prevenci-kriminality.aspx>

- [31] Slovníček pojmů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>
- [32] Statistické přehledy kriminality za rok 2016-2018. *Policie České republiky* [online]. Praha: PČR, © 2020 [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
- [33] Statistické zprávy o mezinárodní ochraně za jednotlivé měsíce v roce 2019. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/docDetail.aspx?docid=22184202&doctype=ART>
- [34] Strategie migrační politiky České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-03-10]. ISBN 978-80-86466-83-5. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-migracni-politiky-cr.aspx>
- [35] Trvalý pobyt. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2019-12-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-cizince-obcane-eu-a-jejich-rodinni-prislusnici-trvaly-pobyt.aspx>
- [36] Typy pobytů cizinců v ČR. *Český statistický úřad* [online]. Praha: ČSÚ, 2014 [cit. 2020-02-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/ciz_pocet_cizincu-metodika_kategorie_a_typy_pobytu_cizincu_v_cr_a-
- [37] Výroční zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/vyrocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace.aspx>
- [38] Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2008-2018. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: MVČR, © 2020 [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>

- [39] DIBLÍKOVÁ, Simona, HULMÁKOVÁ, Jana, VEČERKA, Kazimír, SCHEINOST, Kazimír, KARBAN, Michal a MARTINKOVÁ, Milada, 2019. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2018* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019 [cit. 2020-02-09]. ISBN 978-80-7338-179-0. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/454.pdf>

Právní předpisy

- [40] ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2020-29-4]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/30139/1/2>
- [41] ČESKO. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/48225/1/2>
- [42] ČESKO. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. In: *ASPI* [právní informační systém] Wolters Kluwer ČR [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/51988/1/2>
- [43] ČESKO. Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. In: *ASPI* [právní informační systém] Wolters Kluwer ČR [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/55330/1/2>
- [44] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník. In: *ASPI* [právní informační systém] Wolters Kluwer ČR [cit. 2020-08-04]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/68040/1/2>